

JAU NAT NE

20
18

#56

Mūsu prioritāte – darbs ar jaunatni pašvaldībās

Šis ir īpašs gada sākums. Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA) jau kopš 2016. gada otrās puses kopā ar citām 20 Eiropas “Erasmus+: Jaunatne darbībā” nacionālajām aģentūrām īsteno ilgtermiņa stratēģisko projektu “Europe Goes Local: Supporting Youth Work in Municipal Level”. Tā mērķis ir sniegt atbalstu darba ar jaunatni pašvaldībās stiprināšanai, attīstīšanai un pilnveidošanai.

Ir noslēdzies pirmais projekta gads. Pirmās septiņas pašvaldības pirmo projekta ciklu godam aizvadījušas un nu dalās savā pieredzē. Nākamās septiņas pašvaldības šogad turpina darbu projektā, paplašinot savas zināšanas darbā ar jaunatni nacionāla un starptautiska līmeņa apmācībās.

Esam gandarīti par pirmajā projekta gadā sasniegto. Pirmais lielais solis pretī starptautisku projektu īstenošanai pašvaldībās ir sperts. Turklāt ļoti būtiski, ka pašvaldībām šī projekta ietvaros izdevās “Erasmus+: Jaunatne darbībā” un citus JSPA administrētos projektus saskatīt kā instrumentus, kas noder ilgtermiņa mērķtiecīgam darbam ar jaunatni pašvaldībās.

Tāpat turpinām īstenot “Erasmus+: Jaunatne darbībā”, “PROTI un DARI!”, eTwinning... Mūsu darbs tiek novērtēts starptautiski, piemēram, eTwinning projekts ieguvis Eiropas līmeņa nomināciju. Gatavojamies arī šī gada lielākajam jaunumam – Eiropas Solidaritātes korpusa ieviešanai. Esam gandarīti par ilgtermiņa projekta rezultātiem pašvaldībās, kuras bija iesaistījušās pirmajā projekta gadā. Ceram, ka šie piemēri iedvesmos arī pārējās pašvaldības nenobīties un iesaistīties projektos, jo tā ir lieliska iespēja ikvienai pašvaldībai pilnveidot darbu ar jaunatni savā novadā!

Uz sadarbīšanos arī turpmāk,
Daina Sproģe, JSPA direktore

Izglītības un zinātnes
ministrija

Jaunatnes starptautisko
programmu aģentūra

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Erasmus+

eurodesk

AKTUALITĀTES	
Jaunumi	2
eTwinning balva	4
PROTI un DARI! jaunieši	6
Noslēdzas pirmais gads pašvaldību projektā	8
INTERVIJA	
Ar Eiropas elpu krūtīs	12
Bez humora nekur	14
ERASMUS +	
Pieredzes stāsti	16
EURODESK LATVIJĀ	
Reģionālie koordinatori	22
EIROPAS DIMENSIJA	
Viedoklis	26
Starptautiskas apmācības	28
ATTĪSTĪBĀ	
Ilgtermiņa projekts turpinās	32
Tavs sadarbības partneris - JSPA	36

Numuru veidoja Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

Dizains: SIA TipOff

© 2018 Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra,

Mūkusalas iela 41, Rīga, LV-1004, tālrunis 67358065, fakss 67358060, e-pasts: www.jaunatne.gov.lv

Projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas "Erasmus+ Jaunatne darbībā", kuru Latvijā administrē Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra, atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Madonā noticis NVO pārstāvju pieredzes apmaiņas seminārs

28. un 29. martā Latvijas jauniešu galvaspilsētā 2018 - Madonā, norisinājās pašvaldību darbā ar jaunatni iesaistīto personu un NVO pārstāvju pieredzes apmaiņas seminārs "Jaunatnes darbā iesaistīto personu sadarbība. Reālā situācija un nākotnes iespējas."

Madonai, kā šī gada jauniešu galvaspilsētai, bija gods uzņemt jaunatnes darbiniekus ne tikai no Latvijas, bet arī jaunatnes darba aktivistus no diasporas organizācijām. Pasākuma ietvaros tika parādīts daudzveidīgais darbs ar jaunatni: jauniešu centri, NVO, jauniešu iniciatīvas, uzņēmējdarbība u.c. Organizatori saka lielu paldies semināra dalībniekiem par aktīvu iesaistīšanos semināra aktivitātēs un atzinīgo novērtējumu!

"Ar dalību Madonas seminārā Eiropas Latviešu apvienība nu jau par tradīciju ievieš 2017.gadā aizsākto iniciatīvu veidot ciešas saiknes starp diasporas jauniešu "enerģijas lādiņiem" - aktīvajiem jauniešiem un viņu koordinatoriem, no vienas puses, un Latvijas Jaunatnes pilsētu.

Madonas pavasara seminārā piedalījās pavisam septiņi dalībnieki no Lielbritānijas, Norvēģijas, Īrijas, Nīderlandes, Luksemburgas un Vācijas. Pieredzes iedvesmoti, ar IZM Valsts jaunatnes programmas atbalstu Eiropas Latviešu apvienības pārstāvji plāno vasaras nogalē padziļināt šo kopdarbu, Madonas novadā rīkojot diasporas jauniešu pašizaugsmes un sadarbības zibnometni "Latvija Augl!" un piedaloties Latvijas Jaunatnes festivālā, par padarīto un plānoto stāsta Eiropas Latviešu apvienības prezidija priekšsēdētāja vietniece Elīna Pinto.

Ņemot vērā, ka pieprasījums dalībai seminārā bija lielāks par iespējam visus interesentus uzņemt, Madonas novada aktivisti ir gatavi stāstīt, iedvesmot un dalīties ar pieredzi, arī turpmāk organizējot papildus pieredzes apmaiņas seminārus.

Indra Veipa

Madonas novada multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra "KUBS" jaunatnes darbiniece

Piesakies Projektu naktij 2018!

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA) jau ceturto gadu pēc kārtas organizē tematisku vasaras festivālu "Projektu nakts". Festivāla mērķis ir palīdzēt pārvērst jauniešu idejas realitātē! Festivāla laikā atbalstīsim organizāciju pārstāvjus programmas "Erasmus+" jaunatnes jomas projektu sagatavošanā. "Projektu nakts 2018" laikā būs iespējas iepazīt "Erasmus+: Jaunatne darbībā" - Jauniešu apmaiņas, Brīvprātīgā darba un Jaunatnes darbinieku mobilitātes projektu būtību un, protams, strādāt pie sava projekta pieteikuma.

Šogad pirmo reizi "Projektu nakts" ietvaros notiks arī "Erasmus+: Jaunatne darbībā" brīvprātīgo tikšanās. Tās ietvaros brīvprātīgie, kuri Latvijā atgriezušies pēdējā gada laikā, apmainīsies ar pieredzi, diskutēs par turpmākajiem soļiem, kā arī tiksies ar pārējiem "Projektu nakts" dalībniekiem, lai iedvesmotu tos ar saviem stāstiem un pieredzi.

"Projektu nakts 2018" notiks 2018. gada 18. - 19. augustā, viesu namā "Puduri".

Pieteikšanās projekta naktij līdz 30. jūlijam (vai līdz brīdim, kad būs aizpildītas visas dalībnieku vietas).

Plašāka informācija www.jaunatne.gov.lv.

Latvijas pieredze noderīga Kiprā

Šī gada 25.-26. aprīlī Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA) piedalījās pieredzes apmaiņas vizītē Kiprā, kurā stāstīja par pieredzi ESF projekta "PROTI un DARI!" īstenošanā.

Kipras Republikas Darba, labklājības un sociālās apdrošināšanas ministrijas pasākums īstenots kā platforma dažādu valstu un Eiropas Komisijas pārstāvjiem un ekspertiem izaicinājumu apzināšanai par jauniešu iesaisti programmā. No Latvijas pasākumā piedalījās JSPA, daloties ar savu labo praksi, jo uz 2018. gada beigām 79% no Latvijā projektu pabeigušo jauniešu skaita ir sekmīgi pabeiguši dalību projektā; no tiem 38% – iesaistījušies darba tirgū, 28% – iesaistījušies Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotā Jauniešu garantijas projekta pasākumos, 22% – iesaistījušies izglītībā, t.sk. aroda apguvē pie amata meistara, 12% – iesaistījušies nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā.

Noslēdzies eseju konkurss "Latvijas nākotne... Eiropā"

Konkursa mērķis bija veicināt Latvijas sabiedrības, īpaši jauniešu, aktīvu iesaisti valsts attīstības plānošanā turpmākās Eiropas Savienības kontekstā līdz 2030. gadam. Konkursu īstenoja mecenāts un starptautiskās organizācijas "ONE" Jaunatnes vēstnieks Beļģijā Uldis Šalajevs.

Eseju konkursā pirmo vietu ieguva Otto Tabuns (26, Jelgava), otro vietu – Edvarts Krusts (17, Jelgava), divas trešās vietas dalīja Lāsma Katkovska (21, Rēzekne) un Rihards Cīrulis (23, Priekule novads).

Meklē Eurodesk Latvia arī Facebook!

Vēlies vienmēr būt lietas kursā par jauniešu iespējām Eiropā (kursiem, konkursiem, stipendijām)?
Kļūsti par EurodeskLatvia Facebook sekotāju!

Vai vēlies šovasar apceļot Eiropu?

Vai esi tieši astoņpadsmit gadus vecs? Vai vēlies apceļot Eiropu? Tad esi īstais kandidāts, lai pieteiktos jaunajai Eiropas Savienības iniciatīvai! 2018.gada jūnijā Eiropas Komisija izvēlēs 15 tūkstošus entuziastisku jauniešu, kuri kļūs par laimīgajiem bezmaksas ceļojuma biļešu īpašniekiem, lai jau šovasar dotos savā Eiropas tūrē.

Lai pieteiktos iniciatīvai, tev reģistrācijas brīdī jābūt tieši 18 gadus vecam (ne jaunākam un ne vecākam) Eiropas Savienības valsts pilsonim. Tu vari ceļot līdz pat 30 dienām un maršrutā iekļaut līdz pat četrām Eiropas valstīm. Turklāt ceļot var ne tikai viens, bet arī grupās ar tāda paša vecuma draugiem.

Lielākoties ceļošana notiks ar vilcienu. Ceļojuma scenārijs, ceļojot ar vilcienu, var būt elpu aizraujošs un nebeidzami izklaidējošs, mainās ne tikai pilsētas un ainava, bet arī ceļa biedri kupejās.

Lai varētu nokļūt uz jebkuru izvēlēto Eiropas galamērķi, ceļojuma biļetes tiks piedāvātas arī autobusiem un prāmjiem. Lidojumi ar lidmašīnu tiks pieļauti vien izņēmuma gadījumā, ja nebūs alternatīva transporta iespēju.

Eiropas Komisija segs tikai ceļošanas biļešu izdevumus. Naktsmītņu, ēšanas un citi izdevumi būs jāsedz pašiem ceļotājiem.

Pieteikšanās noritēs divas jūnija nedēļas, bet kārtība, kā pieteikšanās notiks, tiks izsludināta jau pavisam drīz. Aicinām sekot līdz informācijai Eiropas Jaunatnes portālā un Facebook kontā EurodeskLatvia.

Kā jaunieši redz nākotnes Latviju Eiropas Savienībā?

Lūk, citāti no jauniešu esejām.

"Nepieciešama izglītības reforma, kas paredzētu kritiskās domāšanas attīstību cilvēkos, skolēnos, jo tā ir iespējams veikt objektīvu faktu apskatu, kā arī veicināt interesi par problēmām sabiedrībā un to risināšanu. Jāmāca cilvēkiem domāt vispusīgi, pielietojot kritisko domāšanu."

"Lai veicinātu kritiskās domāšanas attīstību skolās, skolēniem būtu jālasa vecumam atbilstoša literatūra, kas ir sarežģītāka par šī brīža skolas programmās esošo daļējo literatūru (...), lai iemācītos vērtēt situācijas un dažādās norises no atšķirīgiem skata punktiem (...). Būtu jāmāca atšķirt patiesu no nepatiesas informācijas, kā arī jāmāca tās izvērtēšana."

"Sabiedrība, kas nezina savas cilvēktiesības, nav brīva."

"Patriotisma nepietiekamības līmenis ir viens no iemesliem, kādēļ jaunieši uzreiz pēc skolas beigšanas dodas prom no Latvijas. Viņi neredz nākotni Latvijā un netic valstij. Daudziem šķiet, ka kaut kur citur būs labāk nekā Latvijā. Būtu jāskaidro, ka Latvija ir izdevusies valsts, šeit ir mūsu mājas un tikai mūsu katra spēkos ir padarīt šo valsti labāku."

"Latvija ir pārāk maza valsts, lai to iedalītu labos un sliktos pilsoņos. Gribētu, lai valodas aspekts būtu tas, kas Latvijas iedzīvotājus vieno un stiprina, lai tā būtu zināma veida "piederības zīme" šai valstij."

"Jauniešu izglītībā līdzekļus taupīt nevajadzētu, jo tas ir ieguldījums nākotnē, kā rezultātā valsts ilgtermiņā ir ieguvēja."

Latvijas skolas īstenots projekts iegūst Eiropas mēroga balvu

Baiba Suseja,
JSPA

**Tehnoloģiju radītāji,
nevis patērētāji**

Tehnoloģijas ir kļuvušas par ikdienu ne tikai darba vidē, bet arī skolās. Ja vēl pirms desmit gadiem par sasniegumu klasē varēja uzskatīt interaktīvo tāfeli un projektoru, tad šobrīd jau daļa Latvijas skolu attīstījušās daudz tālāk – mācību procesā izmanto viedierīces (viedtālrunus un planšetdatorus), dažviet arī 3D printerus.

Privātās vidusskolas “Klasika” skolotāji ar tehnoloģijām ir uz “Tu”. Viņiem nav sveša arī vizuālā programēšana, robotika un spēļošana. Matemātikas skolotājas Tatjana Vinokurova un Ināra Vasiļevska jau

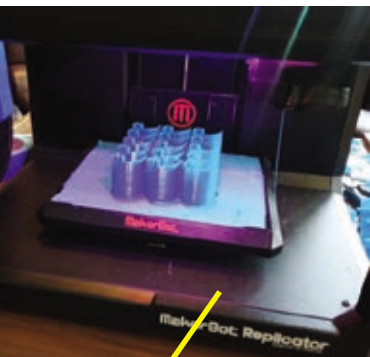
Par projektu stāsta projekta vadītāja, Privātās vidusskolas “Klasika” skolotāja Tatjana Vinokurova: “Svarīgi, lai skolēni būtu ne tikai tehnoloģiju patērētāji, bet arī radītāji. Mēs kļūdaini mēdzam uzskatīt, ka mūsdienu bērni ir tehnoloģiju lietpratēji. Ir liela atšķirība, vai bērni tehnoloģijas tikai patērē – sarakstās ar draugiem Facebook vidē, publicē bildes Snapchat un Instagram tīklos vai uzprogrammē spēli, izveido animāciju, kuru veidojot, apgūst matemātiku. Protams, ka sadarbības prasmes ir svarīgas, bet tehnoloģiju laikmetā tikpat svarīgi ir skolēniem iemācīt domāt abstrakti, izprast un iemācīties veidot algoritmus, spēt risināt problēmas un pēc tam šīs zināšanas likt lietā, savienojot tās ar reālās dzīves situācijām”.

Matemātiku iedzīvina reālās dzīves situācijās un integrē dažādos priekšmetos

vairākus gadus savus skolas skolēnus un skolotājus aktīvi iesaista gan eTwinning, gan Erasmus+ skolu sadarbības projektos, kur integrēti apgūst dažādus mācību priekšmetus, sadarbojoties ar skolotājiem un skolēniem no citām valstīm. Skolas īstenotais projekts “ICT World 2017” teju 700 projektu konkurencē ieguvis eTwinning Eiropas balvu (skolēnu vecuma kategorijā 12-15 gadu).

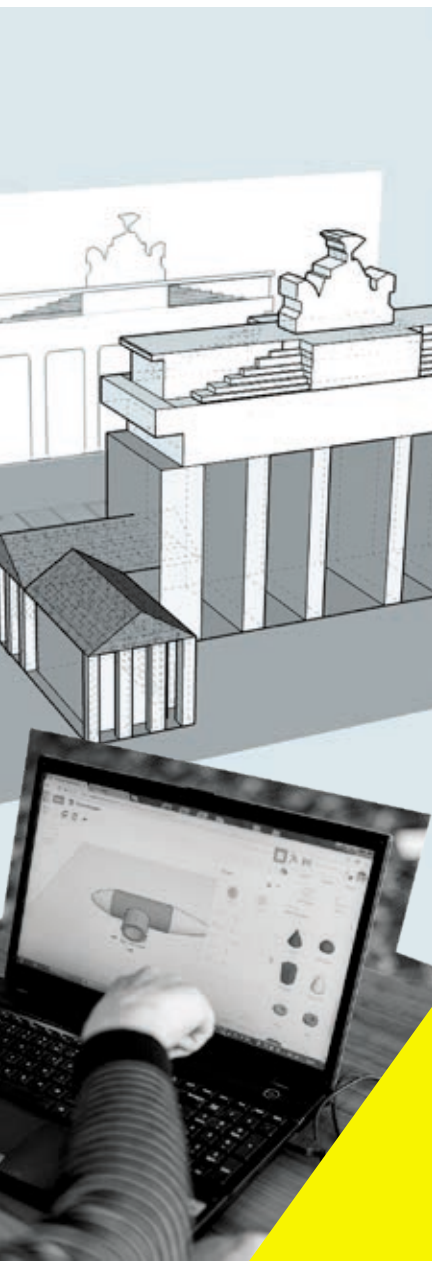
Lielākais skolēnu ieguvums, darbojoties projektā, ir uzlabotas digitālās prasmes. Darbojoties starptautiskās komandās, skolēni attīsta arī sadarbības prasmes un uzlabo saziņu svešvalodās.

Projekta veiksmes atslēga ir mācību priekšmetu, īpaši matemātikas un dabaszinātņu priekšmetu, saistīšana ar reālām dzīves situācijām. Vienā no aktivitātēm skolēni brīvā dabā veica eksperimentus, kurā pētīja ūdens strūklu trajektoriju. Pēc tam eksperimentu vizuāli modelēja dinamiskā matemātikas datorvidē GeoGebra, lai atklātu, ka ūdens strūklu trajektorija ir tuva parabolai. Projekta laikā skolēni aktīvi izmantoja vizuālās programēšanas platformu Scratch. Darbojoties starptautiskās komandās, skolēni izveidoja sešu līmeņu spēles par dažādām tēmām, pēc tam paši vērtējot labākos gala rezultātus. Izmantojot GeoGebra programmu, skolēni veidoja kustīgas animācijas. Izmantojot ģeometrijas likumus, bija jāattēlo konkrētu kustīgu objektu darbības.

Skolēni veido 3D modeļus un mācās programmēt

Projekta noslēgumā Latvijas skolēni, sadarbojoties ar uzņēmumu “Baltic 3D” apguva arī 3D modelēšanas pamatus, izmantojot *Google Sketchup* programmu, kurā veidoja matemātiskās Fibonači spirāles. Tās pēc izveidošanas izprintēja ar 3D printeri. Izveidotās spirāles izrādījās pārsteidzoši līdzīgas jūras vilņiem, tāpēc radās ideja vēlāk vizuālās mākslas stundās no tām izveidot instalāciju “Baltijas jūra”. Starptautiskajās komandās skolēni veidoja projekta dalībvalstu nozīmīgu arhitektūras pieminekļu 3D modeļus. Latvijas skolēni veidoja Brandenburgas vārtu 3D modeli, bet Latvijas Nacionālo bibliotēku 3D formā veidoja Čehijas skolēni. Skolotāja Ināra Vasiļevska komentē paveikto: “Projekts palīdz skolēniem saprast, ka matemātika nav tikai abstraktas formulas. Ar tās palīdzību mēs iemācāmies domāt telpiski. Mūsu skolēni projektā parādīja, ka matemātika var būt aizraujoša un interesanta, ka matemātikas funkcijas var izmantot, veidojot animācijas, pat Ziemassvētku kartītes un dekorus, tādējādi tehnoloģijas integrējot arī citos mācību priekšmetos.”

Prasmes apgūst arī eTwinning mācībās

Nozīmīgas ir eTwinning mācībās iegūtās zināšanas. Skolotājas piedalījušās Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras un uzņēmuma “Learn IT” organizētajās nodarbībās par *Scratch* programmēšanu, kā arī intensīvās mācībās par 3D modelēšanu, kur pieredzējušu eTwinning skolotāju vadībā 3 dienu garumā darbojās dažādu priekšmetu skolotāji no mūsu valsts. Latvijas eTwinning nacionālā atbalsta dienesta pārstāvis Kristaps Aužāns komentē projekta paveikto: “Šī projekta aktivitātēm sekojām līdzī ar lielu interesi, jo skolēnu un skolotāju paveiktais tiešām aizrauj.

Tas vien, ka dažādu valstu skolēni ir spējīgi svešvalodā sadarboties un risināt matemātiskas problēmas, ir liels sasniegums. Arī skolotāju darbs ir nenovērtējams – izstrādātos materiālus var izmantot citi matemātikas, datorikas un dabaszinātņu skolotāji. Esam gandarīti, jo redzam, ka mūsu mācībās iegūtās zināšanas netiek “noliktas plauktiņā”, bet tiek nodotas skolēniem un palīdz sasniegt rezultātu.”

leguvumu novērtē arī skolēni un plašāka sabiedrība

Lai izvērtētu ietekmi, īstenotāji katrā projekta posmā aicināja ne tikai skolotājus, bet arī skolēnus un vecākus novērtēt dalību projektā. Projekta publiskajā sadarbības vietnē *TwinSpace* publicētie izvērtēšanas rezultāti ir nepārprotami – 87,8% skolēnu aptaujā norāda, ka uzlabojuši savas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) prasmes. Savukārt 59,9% projektā iesaistīto skolēnu norāda, ka projekts veicinājis matemātikas un dabaszinātņu priekšmetu apguvi.

Projekta dalībvalstu – Vācijas, Latvijas, Francijas, Čehijas un Somijas – skolotāji saņēmuši eTwinning Eiropas kvalitātes sertifikātus.

Reģistrējoties eTwinning, skolotāji var īstenot projektus vietējā un Eiropas mērogā. Informācija par citiem eTwinning pasākumiem – www.etwinning.lv.

Līdz 2017. gada beigām projektā "PROTI un DARI!" Latvijā piedalījušies ap 800 jauniešu, no kuriem 19 jauniešu no Ozolnieku novada pašvaldības, 57 jaunieši no Jelgavas un 8 – no Jelgavas novada.

Fotogrāfija no kreisās: (Mentore) Sintija Čiša, (programmas vadītāja) Santa Tuherma, Santa Logina un Oskars Graudumnieks, JSPA pārstāves - Inta Lagzdiņa un Sannija Tauriņa.

Projektā "PROTI un DARI!" iesaistītie jaunieši Ozolnieku novada pasākumā "Aktīvā Zīle 2017" tiek nominēti kā aktīvākie jaunieši

Projekts ir uzrādījis augstus rezultātus, jo tā laikā no 2016. gada sākuma līdz 2017. gada beigām gandrīz 400 jauniešu projektu noslēguši ar pozitīvu rezultātu, piemēram, uzsākuši darba gaitas vai nodibinājuši savu uzņēmējdarbību. Arī šī gada 23. februārī Ozolnieku novada pasākumā "Aktīvā Zīle 2017", kur tika godināti aktīvie, iniciatīvas bagātie un drosmīgie jaunieši, nominācijas ieguva projektā "PROTI un DARI!"

iesaistītie jaunieši - Santa Logina un Oskars Graudumnieks.

S. Logina ir jaunā māmiņa, kura projektā "PROTI un DARI!" iesaistījās četrus mēnešus. Projekta ietvaros, bez citām aktivitātēm, S. Logina uzsāka kursus bērnu uzraudzības apmācībā. Izglītības procesa rezultātā jaunieta guva zināšanas, prasmes un iemaņas bērna uzraudzības palpojumu sniegšanā, kā arī ieguva apliecību par profesionālās pilnveides izglītību. Noslēdzot sadarbību ar S. Loginu projektā "PROTI un DARI!", rezultāts ir vērtējams pozitīvs, jo jaunieta projekta aktivitāšu laikā ir ieguvusi sev jaunu un nenovērtējamu pieredzi, prasmes un - pats galvenais - mērķi, kuru turpināt sasniegt, pilnveidojot sevi.

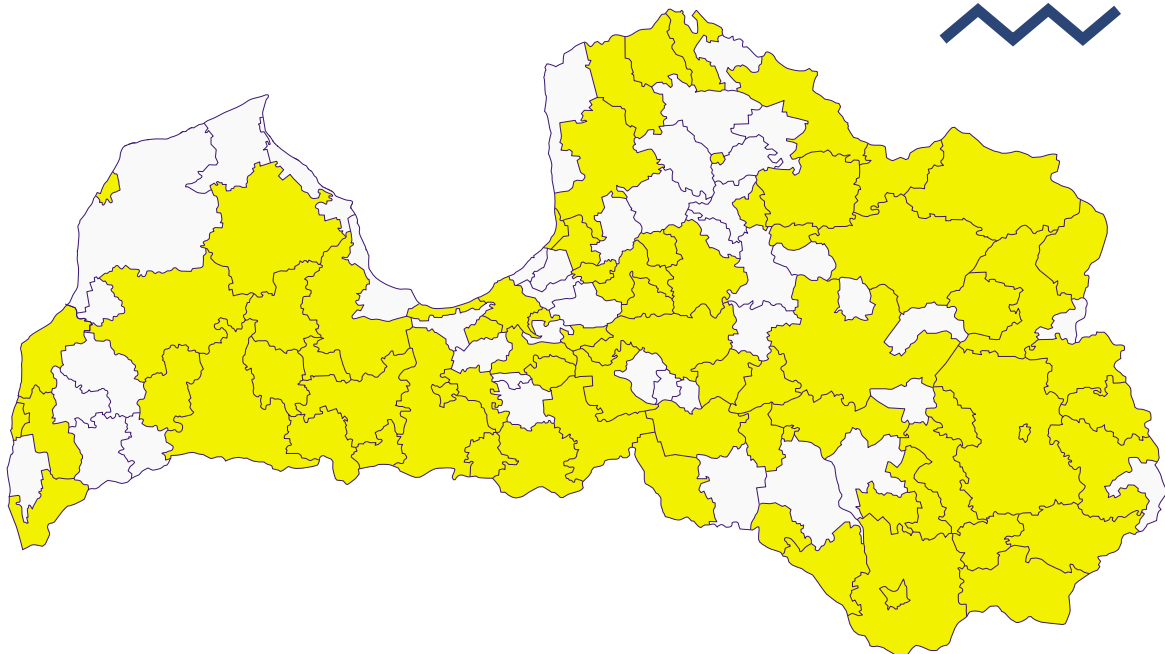
Inta Lagzdiņa,
JSPA

Otrs projekta dalībnieks O. Graudumnieks tiek raksturots ne tikai kā aktīvs dalībnieks jauniešu organizētos pasākumos un aktivitātēs, bet arī kā ideju autors, organizators un plānotājs. O. Graudumnieks, paralēli aktīvai darbībai projekta "PROTI un DARI!" ietvaros, šai īsajā laika periodā ir paspējis piedalīties vēl vairākos projektos, kur ļoti atbildīgi pārstāv Ozolnieku novada pašvaldību. Pasākuma laikā tika teikts liels paldies O. Graudumniekam par pozitīvo priekšzīmi, ko viņš ar savu aktīvo līdzdarbošanos rāda citiem jauniešiem.

Aicinām arī citus jauniešus iesaistīties projektā "PROTI un DARI!" un kļūt par aktīviem tā dalībniekiem!

Par projektu "PROTI un DARI!"

Projekts tiek īstenots no 2014. gada septembra līdz 2018. gada decembrim. Projekta "PROTI un DARI!" kopējais finansējums ir 8 999 975,19 EUR, t.sk. Eiropas Sociālās fonda finansējums 7 649 978,91 EUR un valsts budžets – 1 349 996,28 EUR. Projekta "PROTI un DARI!" mērķa grupa ir jaunieši vecumā no 15 līdz 29 gadiem (ieskaitot), kuri nemācās, nestrādā, neapgūst arodu un nav reģistrēti Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA) kā bezdarbnieki.

Jaunatnes Starptautisko programmu aģentūras sadarbībā ar pilsētu vai novadu pašvaldībām īstenotā projekta "PROTI un DARI!" mērķis ir attīstīt mērķa grupas jauniešu prasmes un veicināt viņu iesaisti izglītībā, tai skaitā aroda apguvē pie amata meistara, Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) vai Valsts izglītības attīstības aģentūras (VIAA) īstenotajos Jauniešu garantijas projektu pasākumos vai NVA īstenotajos aktīvajos nodarbinātības vai preventīvajos bezdarba samazināšanas pasākumos, kā arī nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā.

**Vēlies iesaistīties projektā?
Meklē savai dzīvesvietai
tuvāko programmas vadītāju šeit:**

<http://bit.ly/2qZS8oU>

Projekta plašāka informācija, tai skaitā interaktīva karte ar projekta kontaktpersonām katrā pašvaldībā, kurā pašlaik projekts tiek īstenots, interesentiem pieejama: <http://jaunatne.gov.lv/lv/jauniesu-garantija/par-projektu-proti-un-dari>

Pirmais gads starptautiskajā ilgtermiņa projektā pašvaldībām ir noslēdzies

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA), īstenojot starptautiskās partnerības projektu „Europe Goes Local: Supporting Youth Work in Municipal Level”, lai-ka posmā no 2016. līdz 2019. gada beigām sniegs atbalstu 21 Latvijas pašvaldībai, ik gadu projektā iesaistot septiņas, lai attīstītu darbu ar jaunatni pašvaldībā.

9. aprīlī Izglītības un zinātnes ministrijā, JSPA rīkotā pasākumā “Darbs ar jaunatni manā pašvaldībā. Iespējas un ietekme” projektā iesaistītās pašvaldības dalījās pieredzē par projekta laikā iegūto, akcentējot, kas bija darīts jau pirms tam un kas norisinās pašvaldībā pašlaik, lai darbs ar jaunatni pilnveidotos un novadā darbs ar jaunatni turpinātu attīstīties.

Projekta „Europe Goes Local: Supporting Youth Work in Municipal Level” mērķis ir sniegt atbalstu darba ar jaunatni pašvaldībās stiprināšanai, attīstīšanai un pilnveidošanai.

Projekta laikā katra no iesaistītajām pašvaldībām saņēma individuālu atbalstu, kā arī iespēju papildināt savas zināšanas par darbu ar jaunatni starptautiskā vidē. 2017. gadā projektā iesaistīto pašvaldību speciālisti piedalījās apmācībās par vīzijas un mērķu noformulēšanu darba ar jaunatni īstenošanai savā pašvaldībā, devās uz vairākām pieredzes apmaiņas vizītēm, kā arī apmeklēja Eiropas līmeņa konferenci Slovēnijā.

Kopumā 2017. gadā starptautiskajā projektā iesaistījās šādas septiņas Latvijas pašvaldības: Dundagas novada, Limbažu novada, Valmieras pilsētas, Brocēnu novada, Saulkrastu novada, Auces novada un Kocēnu novada pašvaldības. Pašvaldības projektā iesaistījās konkursa kārtībā. Kopumā JSPA saņēma 42 pašvaldību pieteikumus. Ņemot vērā lielo interesi par projektu, JSPA papildus projekta aktivitātēm īstenoja konferenci pašvaldību pārstāvjiem, kuras mērķis bija stiprināt darbu ar jaunatni pašvaldībās, stāstot par dažādiem atbalsta mehānismiem darbā ar jaunatni, tostarp, programmas “Erasmus+: Jaunatne darbībā” projektu iespējām.

Kintija Bulava,
JSPA

“Esam gandarīti par pirmajā projekta gadā sasniegto. Pirmais liels solis preī starptautisku projektu īstenošanai pašvaldībās ir veikts. Turklāt ļoti būtiski, ka pašvaldībām šī projekta ietvaros izdevās “Erasmus+: Jaunatne darbībā” un citus JSPA administrētos projektus saskaīt kā instrumentus, kas noder ilgtermiņa mērķtiecīgam darbam ar jaunatni pašvaldībās. Četras no septiņām projektā iesaistītajām pašvaldībām gada otrajā pusē iesniedza projekta pieteikumus IZM Jaunatnes politikas valsts programmā. Visi projekti atbilda prasībām un tika apstiprināti. Gaidīsim arī nākamus projektu pieteikumus!” atzinīgi vērtē **Daina Sprōģe, JSPA direktore.**

Projektā iesaistīto pašvaldību pārstāvju komentāri par projekta laikā iegūto

Šogad, turpinot pagājušajā gadā uzsākto starptautiskās partnerības projektu „Europe Goes Local: Supporting Youth Work in Municipal Level”, iesaistot tajās nākamās septiņas Latvijas pašvaldības, kas arī tika izvēlētas konkursa kārtībā. Šogad projektā piedalās Liepājas pilsētas, Viļānu, Beverīnas, Vecumnieku, Valkas, Jēkabpils un Salacgrīvas novadu pašvaldības. Projekta laikā norisināsies dažādas aktivitātes, tostarp starptautiskas apmācības 4 moduļu ietvaros (jaunatnes politikas plānošana un sasaiste ar citām politikas jomām; sistēmas izveide un ieviešana darbam ar jaunatni pašvaldībā; darba plānu un lokālu iniciatīvas projektu īstenošana; projekta izvērtēšana un īstenošanā darba plāna mērķu nosīpināšana ilgtermiņa darbam ar jaunatni pašvaldībā).

Tā kā atsaucība no pašvaldībām iesaistīties projektā jau otro gadu bija liela, bet iespējas iesaistīties projektā ir ierobežotas, arī šogad JSPA organizēs konferenci, uz kuru aicinās visu Latvijas pašvaldību pārstāvjus, kas ikdienā īsteno jaunatnes politiku.

Auces novada pašvaldība

“Auces novada pašvaldības lēmums iesaistīties JSPA īstenotajā projektā radās Izglītības, kultūras nodaļā pēc tam, kad labu laiku iepriekš tika aizpildīta anketa par darba organizāciju jaunatnes lietās. Atklājās, ka pašvaldībā nav noteikts mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Pašvaldība radījusi visus apstākļus, lai jaunieši varētu iesaistīties dažādās ārpus stundu aktivitātēs, interešu pulciņos, dažādos projektos, tai skaitā – starptautiskos. Bet šie pasākumi vairāk tika vērsti uz jauniešiem no 13 līdz 18 gadiem, kuri mācās Auces novada izglītības iestādēs. Atbilstoši Jaunatnes likumā noteiktajam, jaunieši Latvijā ir personas vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Jūtām, ka situācija novadā jāpārveido,” skaidro **Valda Zvirbule**, Auces novada Izglītības, kultūras un sporta nodaļas vadītāja. Līdz šim Auces novada pašvaldībā netika veikta jauniešu anketēšana, lai noskaidrotu, kā jūtas jaunieši novadā. Aizvadītā gada laikā tas ir izdarīts. Rezultāti Strukturētā dialoga ietvaros apspriesti, izmantojot neformālās izglītības metodi “Kafija ar politiķiem”. “Jauniešu atsaucība bija fantastiska! Pašvaldībā esam ierosinājuši izveidot atsevišķu amata vietu – jaunatnes lietu speciālists. Pašlaik tiek veidots jaunais Auces novada Attīstības plāns 2019. – 2025. gadam. Tā veidošanā ir iesaistīta arī jaunatnes lietu darba grupa un no 2019. līdz 2025. gadam Auces novada Attīstības programmā būs atsevišķa sadaļa darbam ar jaunatni,” par turpmākajiem plāniem stāsta V. Zvirbule.

Brocēnu novada pašvaldība

“Brocēnu novadā jau samērā labi darbojās dažādi jaunatnes darba virzieni - Jauniešu centrs “Kopā”, brīvprātīgais darbs, atbalsts jauniešu iniciatīvām, tomēr bija skaidrs, ka veiksmīgākai attīstībai nepieciešams kaut kas vairāk. Lai paskatītos uz to, kas novadā notiek mazliet no malas, ar citu acīm, uzklauzītu ieteikumus, apzinātos savas stiprās un vājās puses, Brocēnu novada pašvaldība nolēma iesaistīties šajā projektā,” atklāj **Rudīte Muraševa**, Brocēnu novada pašvaldības projektu speciāliste. Viņa stāsta, ka galvenais secinājums un nepieciešamība, pie kuras pašlaik arī tiek strādāts, ir sadarbības veidošana starp dažādām iestādēm, pagastiem, darbiniekiem, kuru darbs un atbildības ir saistītas ar jauniešiem. “Februāra Domes sēdē tika pieņemts plānošanas dokuments “Darba ar jaunatni virzieni Brocēnu novadam 2018. - 2020. gadam”. Strādājam pie Jaunatnes lietu konsultatīvās padomes nolikuma. Tomēr plānošanas dokumenti paši par sevi nav nekas, ja tos uzraksta, aizmirst un neizmanto ikdienas darbā. Mūsu sadarbība rezultējusies veiksmīgā pasākumā - Brocēnu Jauniešu dienā, kura notika 6. aprīlī. Plānojam arī apzināt un izmēģināt mobilā jaunatnes darba iespējas pagastos,” tā R. Muraševa.

Dundagas novada pašvaldība

“Vēlme darboties jaunatnes jomā bija liela, tomēr trūka zināšanu un pieredzes. Darbs ar jauniešiem Dundagas novadā līdz šim ir noticis periodiski, realizējot atsevišķus projektus. Šis darbs nebija sistemātisks un pēctecīgs. Nevienā novada plānošanas dokumentā darbam ar jauniešiem nav pievērsta vērība. Šie bija galvenie argumenti, kādēļ Dundagas novada pašvaldība nolēma piedalīties projektā,” stāsta **Santa Sula**, Dundagas Brīvā laika pavadīšanas centra jaunatnes un tautas jaunrades lietu speciāliste. Projekta laikā paplašinājies kontaktu loks, iepazīta citu pašvaldību pieredze, kā arī papildinātas zināšanas, kā organizēt darbu ar jaunatni. “Esam lauzušas līdz šim mūsu novadā kultivēto stereotipu, ka jaunieši ir aizņemti ar ārpusskolas nodarbēm un ka viņiem nav nedz laika, nedz vēlēšanās iesaistīties mūsu organizētajās aktivitātēs. Esam pierādījušas, ka jauniešiem ir svarīgi satikties un piedalīties dažādos pasākumos ārpus skolas. Neraugoties uz dažādiem šķēršļiem un speciālistu maiņu, tomēr cenšamies saglabāt uzsākto kursu un tempu, lai arī Dundagas novadā jauniešiem būtu vieta, kur satikties un zinoši un atsaucīgi padomdevēji, viņu interešu aizstāvji,” tā S. Sula.

Kocēnu novada pašvaldība

“Kocēnu novada dome iesaistīšanos šajā ilgtermiņa projektā vērtēja kā lielisku iespēju piesaistīt papildus speciālistu zināšanas un pieredzi, lai aplūkotu jaunatnes lietu situāciju novadā no cita skatu punkta. Līdz šim darbojoties, Kocēnu novada dome bija saskārusies ar dažādiem izaicinājumiem, tāpēc, lai sekmīgāk ar tiem cīnītos, ļoti būtisks ir tieši profesionāla viedoklis no malas, kas projekta īstenošanas laikā tika saņemts. Papildus tam, Kocēnu novads to uztvēra kā labu iespēju pārrunāt dažādos problēmjautājumus ar kolēģiem no citām Latvijas pašvaldībām, kuri ir saskārušies ar līdzīgām problēmām,” iemeslus, kādēļ Kocēnu novada pašvaldība izlēma iesaistīties projektā, skaidro **Anta Šulmeistare - Tupreine**, Kocēnu novada domes Attīstības nodaļas vadītāja vietniece. Starp vērtīgākajiem ieguvumiem projekta laikā viņa min iespēju iepazīt citu pašvaldību pieredzi, mācību braucienus, tostarp, iepazīstot situāciju Eiropas līmenī Slovēnijā. “Straujas izmaiņas jaunatnes jomā Kocēnu novadā nav novērotas. Līdz šim esam darbojušies, lai izveidotu spēcīgu iekšējo jauniešu tīklu novadā. Kocēnu novads ir uzsācis jaunatnes jomas izpēti, veicot anketēšanu un uzrunājot jauniešus klātienē, lai labāk izvērtētu iespējamās darbības virzienus un precīzāk noteiktu īstermiņa un ilgtermiņa uzdevumus darbam ar jaunatni novadā. Esam izvērtējuši arī līdzšinējo pašvaldības darbu ar jauniešiem, atrodot vairākas jomas, kurās būtu

nepieciešami uzlabojumi. Esam izstrādājuši īstermiņa darbības plānu, kas ļaus izvērtēt jaunatnes jomas situāciju, lai atrastu labāko risinājumu darbības uzlabošanai un sadarbības veicināšanai,” stāsta A. Šulmeistare-Tupreine.

Limbažu novada pašvaldība

“Ilgttermiņa projektā izlēmām pieņemt, lai iegūtu jaunu pieredzi, kontaktus, kā arī uzlabotu un attīstītu darba ar jaunatni kvalitāti visā novadā. Tāpat viena no motivācijām bija iespēja iegūt jaunatnes jomā strādājošo speciālistu konsultācijas, padomus, ieteikumus, kā arī izstrādāt plānošanas dokumentu jaunatnes jomā pieredzējušo speciālistu uzraudzībā,” stāsta

Simona Putniņa, Limbažu novada jaunatnes centra vadītāja, Limbažu novada jaunatnes lietu speciāliste. Kopumā viņa dalību šajā JSPA ilgtermiņa projektā vērtē pozitīvi, lai gan, kā atzīst speciāliste, darbs ar jaunatni novadā nav nekas jauns. “Šī projekta daži no vērtīgākajiem ieguvumiem: darba plāns un mērēša atskaišu ieviešana. Tas rada iespēju daudz efektīvāk un mērķtiecīgāk plānot darba procesu, izvirzīt prioritātes, apzināt esošos un atklāt jaunus resursus un vajadzības, balstoties uz ilgtermiņa mērķiem. Vērtīgi bija iepazīt citu pašvaldību pieredzi, jebkurā laikā sazināties ar speciālistiem. Ieguvām jaunus un noderīgus kontaktus, kā arī sadarbības partnerus jaunatnes jomā,” pieredzē dalās S. Putniņa.

Saulkrastu novada pašvaldība

“Galvenais iemesls, lai pieteiktos šajā projektā, bija plānošanas dokumenta izveidošana jaunatnes politikas attīstībai. Papildus motivācija projekta dalībai bija tas, ka Saulkrastu novadā tika atklāta “Jauniešu Māja”, kas deva jaunas

iespējas jaunatnes jomas attīstībai un iespējām jauniešiem kopumā,” atklāj **Renārs Peksis**, “Jauniešu mājas” jaunatnes darbinieks. Viņš atzīst, ka šī projekta laikā iegūtos rezultātus var redzēt “Jauniešu mājas” darbībā. “Izveidojām sadarbību ar citiem jauniešu centriem, ieguvām jaunu pieredzi un zināšanas. Projekta laikā notika arī starptautiska konference, kur tika iepazīts darbs ar jaunatni vietējā līmenī no citām valstīm. Saulkrastu pašvaldība šajā konferencē izmantoja iespēju, lai prezentētu savu pieredzi kolēģiem no citām valstīm,” stāsta R. Peksis.

Valmieras pilsētas pašvaldība

“Iesaistījāmies JSPA projektā, jo vēlējamies pilnveidot darba ar jaunatni kvalitāti pilsētā, kā vīziju definējot “Valmiera – vieta, kur jauniešiem labi dzīvot!”. Tā ietvaros mēs izvērtējam esošo jaunatnes politikas situāciju pilsētā un uzsākām darbu pie jaunatnes politikas plānošanas dokumenta izstrādes. Projekts deva iespēju gūt starptautisku pieredzi Slovēnijā un Igaunijā. Valmie-

ras pilsētas pašvaldības darbā ar jaunatni iesaistītās puses pilnveidoja savu profesionālo kompetenci apmācību ciklā “Atbalsti jaunietil!”. Dažādas projekta aktivitātes jauniešiem deva iespēju pilnveidot savu uzņēmējspēju. Visas aktivitātes projekta ietvaros palīdzēja organizēt JSPA mentors, kas nodrošināja mūsu personīgo profesionālo izaugsmi. Projekts deva impulsu Valmierā izveidot Jauniešu māju, kas dod lielisku iespēju jauniešiem īstenot savas iniciatīvas,” atklāj **Sanita Loze**, Valmieras Jaunatnes centra “Vinda” direktore.

Ja radušies papildu jautājumi par projektu, aicinām sazināties ar JSPA projektu koordinatori Agnesi Lorenci (agnese.lorence@jaunatne.gov.lv, 67356258).

Ar Eiropas elpu krūtīs

No 2011. gada 1. jūnija līdz 2017. gada 31. martam Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA) īstenoja Latvijas – Šveices sadarbības programmu “Atbalsts jaunatnes iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos reģionos”. Šīs programmas laikā dažādos Latvijas reģionos tika izveidoti 26 multifunkcionālie jauniešu iniciatīvu centri, kuros ar neformālās izglītības metodēm tiek atbalstīti jaunieši reģionos.

Kintija Bulava,
JSPA

No jauniešu centra PaGALMA svētkiem 2017. gada maijā

2012. gadā multifunkcionālais centrs tika atvērts arī Alūksnē. Sešus gadus pēc centra atvēršanas aktivitātes jauniešiem gājušas tikai plašumā. Alūksnes Bērnu un jauniešu centrs ir ilggadējs “Erasmus+ Jaunatne darbībā” projektu īsteno-tājs, kā arī īstenojis dažādus Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas projektus. Par to, kā dzīve jauniešiem mainījusies, pateicoties Latvijas – Šveices sadarbības programmai, stāsta **Eva Aizupe**, Alūksnes Bērnu un jauniešu centra vadītāja.

Kā šis gads iesācies Alūksnes pusē?

Jaunatnes jomā strādājot, varu teikt, ka piedzīvojam divus jaunus gadus: viens, kurš sākas 1. septembrī, un otrs, kurš sākas kalendārajā Jaunajā gadā – 1. janvārī. Septem-

brī parasti plānojam, kā centra notikumos iesaistīt pēc iespējas vairāk jauniešu, savukārt gada sākumā plānojam projektu idejas un sākam tās izstrādāt, lai centra ikdienu papildinātu ar starptautiskām un nacionālām aktivitātēm. Šobrīd esam iesnieguši “Erasmus+ Jaunatne darbībā” Jauniešu apmaiņas projektu, gaidām, vai tas tiks apstiprināts. Tāpat plānojam piedalīties arī IZM Jaunatnes politikas valsts programmas projektu konkursos.

Kādu pievienoto vērtību centra darbībā redzat, īstenojot dažādus projektus?

Pirmkārt, tā ir papildus finansējuma iegūšanas iespēja. Otrkārt, tā ir iespēja definēt un izvirzīt jaunus mērķus, kurus sasniegt, un tad nav vairs kur sprukt – saplānotais jāizdara. Pašlaik Alūksnes Bērnu un

jauniešu centrā darbojas divi Eiropas brīvprātīgie – puisis no Itālijas un meitene no Lietuvas. Viņi pie mums ieradās novembrī. Katru reizi brīvprātīgie ienes jaunas vēsmas centra aktivitātēs.

Kādi pasākumi jauniešiem notiek jūsu centrā?

Mums ir diezgan daudz tradīciju. Vairākus gadus īstenojam Brīvprātīgā darba projektus. Tāpat mums ir tradīcija, kas stiprina jauniešu un jaunatnes politikas veidotāju sadarbību. Katru gadu jaunieši izaicina domes deputātus ar kādu darbību un pēc kāda laika pašvaldības domes deputāti izaicina jauniešus. Šogad jaunieši politiķus izaicināja ar erudīcijas spēli. Bija jauniešu komanda un domes deputātu komanda, kas atbildēja uz dažādiem jautājumiem. Abas puses bija satraukušas par to, kā veiksies. Ar dažu punktu pārsvaru uzvarēja deputātu komanda. Galvenais jau nebija uzvara, bet gan pats process, sadarbšanās. Pašlaik jaunieši gaida izaicinājumu no deputātiem. Pirms gada domes deputāti izaicināja jauniešus ar sniega tīrīšanu un uzturēšanos svaigā gaisā.

Kā sākāt īstenot Eiropas Brīvprātīgā darba projektus?

Tas bija 2008. gads, kad pirmo reizi uz mūsu centru atbrauca jaunieši no Francijas. Projekts bija ļoti veiksmīgs. Tas deva milzīgu stimulu, ka šos projektus ir jāturpina īstenot. Kopumā pa šiem gadiem Alūksnes bērnu un jauniešu centrā ir bijuši 10 Eiropas brīvprātīgie. Jā, šie projekti nav no vieglākajiem, jo jaunieši uz gadu atbrauc dzīvot citā valstī, citā vidē, citā kultūrā. Šie projekti dod iespēju gan jauniešiem augt un pilnveidoties, gan to pašu darīt arī jauniešu centram.

Izstāstiet, kā Alūksne iekļuva Latvijas – Šveices sadarbības programmā?

Pilsētas dome jauniešu centru dibināja 2002. gadā. Tas atradās pagaidu telpās, un, kā mēs zinām, pagaidu telpas beigās paliek arī visilgstošākās. Priecājāmies, ka pilsētā bija jauniešu centrs, bet tā telpas nebija īsti piemērotas jauniešu aktivitātēm. Līdz 2012. gadam, kad tika atvērts Šveices Jauniešu centrs, dzīvojam visnotaļ sliktos apstākļos. Telpas īrējām, izmaksas bija augstas, nebija arī stabilitātes sajūtas. Diezgan bieži pārcēlāmies. Esam pateicīgi šai programmai, jo ar tās finansiālu atbalstu ieguvām pavisam jaunas telpas, pavisam jaunu ēku. Kopš 2012. gada 3. jūlija Jauniešu centrs tika atvērts šajās jaunajās telpās.

Kādi ir mūsdienu jaunieši Alūksnē?

Redzu, ka aktīvie jaunieši ir diezgan aizņemti. Viņiem ļoti daudz projektu un aktivitāšu notiek arī skolās. Esmu ievērojusi, ka jaunieši uz centru nāk divu iemeslu pēc – pirmais, pēc skolas viņi vēlas pabūt neformālā vidē, mainīt vidi un viņi nāk pie mums. Otrais – nāk uz centra organizētiem pasākumiem, jauniešu apmācībām vai semināriem. At-

ceros, kad būvēja mūsu centra ēku, es biju diezgan lielā nesaprašnā, kādēļ tajā nepieciešama arī virtuve. Toreiz nenovērtēju līdz galam tās nozīmi. Tagad redzu, ka jauniešiem patīk kopā uzvarēt tēju un vienkārši pie tējas tases pasēdēt līdzās un kopā ģenerēt idejas, vai vienkārši tāpat aprunāties. Mūsu centrā ir izveidojušās vairākas neformālas jauniešu grupas. Jaunieši paši rakstā projektus, rīko aktivitātes.

Alūksnē ir pietiekams jauniešu skaits?

Statistikas dati ir diezgan bēdīgi, līdzīgi, kā citviet Latvijā. Bet tie jaunieši, kas dzīvo Alūksnes pusē, zina par jauniešu centru un, kuriem ir interese, arī apmeklē to. Jaunieši ir daļa no mūsu sabiedrības. Cik aktīva ir visa sabiedrība kopumā, tik aktīvi ir arī paši jaunieši. Ir prieks, ka jaunieši interesējas par savām iespējām un tās arī izmanto. Mūsu centrs ne tikai uzņem Eiropas brīvprātīgos, bet arī mūsu jauniešus nosūta Brīvprātīgā darba projektos citās valstīs.

Kā jūsu pašas dzīve aizvirzījās līdz jaunatnes jomai un centra vadīšanai?

Sākotnēji strādāju nevalstisko organizāciju centrā. Man ļoti patika šī vide un projekti, kurus īstenojām. Kad pilsētas dome dibināja jauniešu centru, man šķita dabīgi – ar savām idejām un pieredzi sākt strādāt jauniešu centrā. Tā arī notika.

Kas ir tas īpašais, kādēļ darbs ar jauniešiem ir interesants?

Darbojoties ar jauniešiem, arī pati visu laiku apgūstu ko jaunu un mainos. Īstenojot starptautiskus projektus, var sajūst Eiropas garšu - pasaules garšu. Tas ir ļoti, ļoti interesanti. Neformālā izglītība ir ļoti nozīmīga jauniešiem. Vienmēr ir prieks redzēt izmaiņas jauniešos, kuri aug kopā ar jauniešu centra aktivitātēm un norisēm.

Kā jauniešu centram izveidojusies sadarbība ar pašvaldību?

Esam pašvaldības iestāde. Centra ēka atrodas pretī pašvaldības ēkai. Kā jau stāstīju, pašvaldības deputāti ir ļoti atsaucīgi pret jauniešu aktivitātēm un katru gadu nu jau tradicionāli iesaistās "izaicinājuma" aktivitātē. Ik pa laikam tāpat organizējam tikšanās, kurās piedalās gan jaunieši, gan jaunatnes politikas veidotāji. Alūksnes novada jaunatnes lietu speciālists ir arī ABJC darbinieks. Līdz ar to strādājam un domājam visa novada kontekstā. Plānojam atstāt jaunatnes mobilo darbu. Vēlamies, lai informācija par iespējām un aktivitātes pieejamas arī jauniešiem Alūksnes pašvaldības pagastos. Pašvaldība atbalsta darbu ar jaunatni un jauniešu iniciatīvas. Atbalsta arī finansiāli. Jauniešiem ir iespēja pašiem rakstīt projektu un īstenot savus iniciatīvas projektus, saņemot par to līdz 2000 eiro savu ideju īstenošanai (katra projekta pieejamais finansējums ir līdz 300 eiro, kopējā summa šai iniciatīvai – 2000 eiro).

Kā kopumā aizrit ikdiena Alūksnes bērnu un jauniešu centrā?

Centrs uzsāk darbu 9 no rīta un darbojas līdz pat 19 vai 20 vakarā. Bērni un jaunieši pie mums ir gaidīti pēc skolas no plkst. 13:00. Pa dienu uz aktivitātēm nāk mazie bērni, uz pēcpusdienu, kad jauniešiem beidzas skola – skolas vecuma jaunieši. Ir ļoti liels prieks, ka centrā izveidojušās jauniešu grupas, kuras pašas veido savus hobiju pulciņus. Jaunieši paša dara un organizē visu, mēs atbalstām viņus ar telpām. Mūsu vīzija ir, ka centram jābūt jauniešiem pieejamam jebkurā laikā. Darām visu iespējamo, lai tā arī būtu.

Kā tavs dzīves ceļš aizveda līdz "Apeironam"?

"Apeironam" ir sava video studija un savs raidījums "Trīs ceturtdaļas". Šajā raidījumā bija stāstu sērija par cilvēkiem ar invaliditāti. Iedvesmojoši stāsti par dažādiem cilvēkiem. Viens šāds stāsts tika uztaisīts arī par mani. Video veidotājiem kaut kas no visa manis stāstītā ļoti patika – vai nu personība, vai kas tāds, – tas viņiem jājautā. Bet šī darba grupa mani uzaicināja kļūt par raidījuma vadītāju. Piekritu un tā palēnām sāku darboties arī "Apeironā".

Ko stāstīji par sevi šajā iedvesmojošajā intervijā?

Stāstīju par sevi. Biju es pats. Tas jau cilvēkus visvairāk uzrunā – kad esi pats, neko nesamākslo un netēlo. Tā ir panākumu atslēga uz visām lietām. Pat, ja kaut ko nezinu vai man kaut kas neizdodas, tā arī saku, jo visu jau var iemācīties. Arī bez humora nevaru. Bet mans humors arī nav visiem – man vairāk patīk tas melnais. Bet nu jā, bez humora es nekur!

Bērnībā man bija sapnis kļūt par radio dīdžeju. Bet kļuva par raidījuma vadītāju. Jau pagājis apmēram pusotrs gads, kopš kopā ar savu kolēģi Tomu Bergu, vadu raidījumu. Televīzijā viss ir citādāk. Pats ļoti daudz

Kaspars Kalvītis 14 gadu vecumā piedzīvoja traģisku avāriju – motokrosa treniņā krita, guva traumu un pēc tās iespēju pārvietoties tikai ratiņkrēslā. Bet tas nav mazinājis Kasparsa vēlmi dzīvot aktīvi, līdzdarboties un rādīt piemēru citiem. Kaspars darbojas invalīdu un viņu draugu apvienībā "Apeirons". Viens no viņa nākamajiem mērķiem – uzrakstīt un īstenot programmas "Erasmus+: Jaunatne darbībā" sociālās iekļaušanas projektu.

Bez humora nekur!

Kintija Bulava,
JSPA

esmu iemācījies un daudz ko sapratis. Pats esmu ratos. Zinu, man svarīgi – vai tikšu ar tiem liftā vai nē; vai uzbrauktuve ir pietiekami lēzena, ka varēšu pa to uzbraukt vai arī pārāk stāva. Bet ir jau cilvēkiem arī citas invaliditātes – mentālā, dzirdes, redzes... Katram attiecības ar apkārtējo vidi veidojas citādāk.

Kā aizrit ikdiena "Apeironā"?

dienas darbos. Ceru, ka drīzumā izdosies īstenot arī kādu "Erasmus+: Jaunatne darbībā" projektu.

Kā aizrit tava ikdiena?

Palīdzu mammai biznesā. Vienu brīdi man pašam bija savs bizness, bet nedaudz to transformēju un tagad palīdzu mammai. Tāpat strādāju Latvijas Motosporta federācijā.

Cik saprotu, tev ir ideja rakstīt un īstenot starptautiskos jaunatnes jomas projektus?

Visi dara visu. Ļoti daudz organizācijas ikdienas darbos iesaistās mani kolēģi. Es pats esmu no Limbažiem. Braukāju uz Rīgu. Jā, ar mašīnu. Pats sēžos pie stūres. Man ir gan autovadītāja tiesības, gan speciāli man pielāgota automašīna. Cik varu, atbalstu arī "Apeironu" ik-

Arī no motosporta neesmu aizgājis pavisam. Uztaisīju viņiem mājaslapu. Tagad esmu tās administrators. Kā māku, tā administrēju arī sociālo tīklu kontus. Man ir svarīga attīstība. Uz visām pusēm nevaru izlēkāt, bet mēģinu saprast, kuri ir mani virzieni un tad arī eju.

Izklausās, ka ratiņkrēsla dēļ tava dzīve nav apstājusies.

Tieši tā. Iespēju ir ļoti daudz. Man ir ļoti palaimējies, jo man ir lielisks asistents. Bez asistenta es nevarētu izdzīvot aktīvu dzīvesveidu, mācoties un strādājot. Zinu, ka Latvijā būtu vairāk tādu cilvēku kā es, tik aktīvu, ja viņiem būtu pieejams asistents. Latvijā asistenta pakalpojums ir, bet līdz galam tas īsti nedarbojas. Tas nav ērts. Pie visa vainīgs atalgojums. Ja viņam maksātu nedaudz vairāk, tad būtu arī vairāk cilvēku, kas gatavi strādāt par asistentiem. Cilvēkam, kurš pārvietojas ratiņkrēslā, asistenta atbalsts nepieciešams ļoti daudz. Asistenta dzīve tiek pakārtota man. Zinu, ka Zviedrijā vienam cilvēkam ir četri asistenti, lai viņi var strādāt maiņās. Man ir viens.

Kā tu atradi savu asistentu?

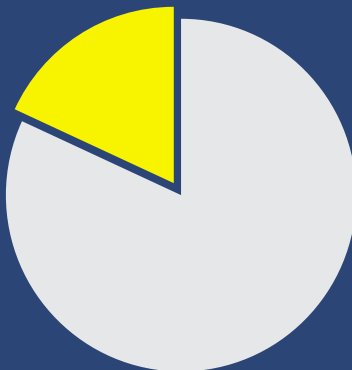
Publicēju avīzē sludinājumu, ka meklēju sev asistentu. Kad Andrejs pieteicās, uzzināju, ka viņš ir manas klasesbiedrenes radnieks. Bet ne visiem tā palaimējas. Sociālajā dienestā, meklējot asistentu, lielākoties var atrast sievieti 50 – 60 gadu vecumā. Ne viņa var mani pacelt, ne iecelt mašīnā.

Izstāsti, kā izdevās pēc traumas turpināt dzīvot ar tik pozitīvu un atvērtu skatienu pret dzīvi?

Sākumā bija grūti. Līdz 14 gadu vecumam biju pieradis, ka visa mana dzīve ir sports un skola. Ļoti aktīvi darbojos motoklubā. Vasarās praktiski visu laiku dzīvoju Ventspilī, kur notika kluba aktivitātes. Pārējā gada laikā pēc skolas vakaros bija treniņi. Kad visi gāja uz ballēm, es skrēju pa stadionu un trenējos. Pēc traumas visa dzīve pārkārtojās. Man izdevās, pateicoties vecākiem un draugiem, kuri nenokāra rokas un nepadevās. Viņi man ļoti, ļoti palīdzēja un palīdz joprojām. Tas bija

Jauniešu skaits, kuri iesaistījušies "Erasmus+: Jaunatne darbībā" projektos 2014. – 2017.

Erasmus+ jaunatnes jomas projektos laika posmā no 2014. līdz 2017. gadam kopumā iesaistījušies 14 681 jauniešs, no kuriem 3236 jaunieši ar ierobežotām iespējām (tostarp ar invaliditāti, veselības problēmām, kultūras atšķirībām, izglītības grūtībām, ekonomiskajiem, ģeogrāfiskajiem, sociālajiem un politiskajiem šķēršļiem).

Kopējais jauniešu skaits, kuri piedalījies
"ERASMUS+: Jaunatne darbībā" projektos

Jauniešu ar ierobežotām iespējām
skaits, kuri piedalījies "Erasmus+:
Jaunatne darbībā" projektos

2000. gads, kad es nokritu. Tobrīd Latvijā nebija tik daudz iespēju, kā tas ir tagad. Tādēļ arī tuvinieku atbalsts man bija ļoti svarīgs.

Sanāca arī pašam piedzīvot "Erasmus+" programmas sniegtās iespējas?

Kad studēju ekonomiku Rīgas Stradiņa universitātē, 2. kursā man bija iespēja piedalīties "Erasmus+" programmā, studiju apmaiņās. Bet

tad pašam bija jāmeklē, kur dzīvot, kur mācīšos un vai šīs vietas būs atbilstošas, lai pārvietotos rastos. Toreiz nezināju tik daudz, cik zinu tagad, tādēļ šo iespēju palaidu garām. Pašlaik piedalos JSPA organizētās apmācībās. Plānoju rakstīt "Erasmus+: Jaunatne darbībā" projektus, lai arī "Apeirona" jaunieši var izmantot plašās mobilitātes iespējas.

Šogad jauniešu studija “BaMbuss” nosvinēja savu ceturto dzimšanas dienu, taču tāpat kā daudzās nevalstiskās organizācijās un jauniešu centros ir viena lieta, bez kā šīs lieliskās vietas nekad nebūtu tādas, kādas tās ir. Tas ir - pateicoties brīvprātīgajiem. Eiropas Brīvprātīgā darba veicēji vai vietējie brīvprātīgie ir tie, kas ļauj jauniešiem attīstīties, mācīties, realizēt savus sapņus un idejas, ar ko brīvprātīgie ne tikai iegūst labumu sev, bet arī sniedz lieliskas iespējas citiem - bērniem, jauniešiem vai vienkārši priecīgiem cilvēkiem, kas vēlas darīt interesantas lietas.

Brīvprātīgais darbs padara jauniešu organizāciju darbu jēgpilnu

Jana Janaite,
Baltijas Reģionālais fonds

Šis gads mums iesācies nedaudz citādāk nekā citi - pavadījām trīs dienas, darbojoties domnīcas “Pandu stratēģija” ietvaros un saplānojam daudz lietu nākotnei. Bez mūsu brīvprātīgajiem, tas viss nebūtu noticis. Brīvprātīgie ir rokas un idejas, kas padara jauniešu organizāciju darbu jēgpilnu. Tāpēc mēs apsēdāmies ar mūsu brīvprātīgajiem - aktīvām un radošām jauniešiem Mišelu un Beatrisi - un parunājām par brīvprātīgo darbu, ko tas nozīmē viņām un kā brīvprātīgais darbs atspoguļojas viņu dzīvē.

Kāds bija jūsu priekšstats par brīvprātīgo darbu pirms jūsu pašas tajā iesaistīšanās?

Mišela: Es īsti nebiju aizdomājusies par to, bet brīvprātīgie man šķita izpalīdzīgi, labsirdīgi un pilni ar iedvesmu, par ko arī pārliecinājos, iesaistoties brīvprātīgajā darbā.

Beatrise: Pirms pati iesaistījos brīvprātīgajā darbā likās, ka būs ļoti daudz jāstrādā. Protams, domāju, ka varēs iegūt arī daudz jaunu draugu un zināšanu, kas noderēs nākotnē. Tagad zinu, ka brīvprātī-

gais darbs ir gan darbs, gan atpūta un labākais veids, kā iegūt jaunus draugus, kārtīgi izsmieties un atklāt pašam par sevi daudz ko jaunu.

Kā tas viss sākās – kā iesaistījāties brīvprātīgo kustībā?

Mišela: Viss sākās ar jautājumu: “Kāpēc gan ne?” Tik tiešām, man bija pietiekami daudz laika, lai vēltu to brīvprātīgajam darbam. Turklāt brīvprātīgais darbs un iespēja palīdzēt citiem palīdz man pašai tikt galā ar “tarakāniem” galvā.

Beatrise: Man vienmēr ir patīcis visur iesaistīties un, kad atklāju BaMbusu, sapratu, ka tā varētu būt īstā vieta man. Pirmo reizi uz BaMbusu atnācu brīvprātīgo apmācību dēļ, kuru dēļ arī esmu šeit palikusi un saucu BaMbusu par vienu no daudzām mājām.

Kā jūs sapratāt, ka vēlaties darboties tieši BaMbusā?

Mišela: Iespējams, ka laimīga sakritība. Bet tomēr mani piesaistīja BaM logo un pandas.

Beatrise: Atmosfēra un cilvēki, un, jā, Pandu klātbūtne arī palīdzēja saprast, ka BaMbuss ir mana īstā vieta. No sākuma bija bail, jo biju kautrīga, bet saņēmos un izkāpu no savas komforta zonas un laika gaitā

ieguvu jaunus draugus, veidoju sadarbības un augu kopā ar BaMbusu. Neskatoties uz to, ka mans pirmais pasākums bija neveiksmīgs, es nepadevos. Gribēju mācīties no savām kļūdām un pierādīt pati sev, ka es varu. Citiem es ieteiktu vispirms saprast, ko tu vēlies darīt, kādus pasākumus organizēt un ar kādiem cilvēkiem strādāt. Tad uzzināt, ko konkrētā organizācija tev var dot - kādus materiālus, atbalstu pasākumu organizēšanā un kāda vecuma dalībniekus. Ja abas puses sakrīt, tu iespējams būsi atradis pareizo organizāciju, kurā iesaistīties!

Vai varat iedomāties savu dzīvi bez brīvprātīgo darbiem?

Mišela: Dzīve bez brīvprātīgā darba šķiet iedomājama. Bet tā noteikti būtu garlaicīgāka!

Beatrise: Ja nebūtu kļuvusi par brīvprātīgo, es nebūtu organizējusi hennas meistarklases, devusies apmaiņas projektā, veidojusi izstādi un izjutusi tik daudz dažādu emociju. Šobrīd nevaru iedomāties sevi bez BaMbusa un brīvprātīgā darba.

Kā jūs varat aprakstīt savu pieredzes gūšanas un mācīšanās ceļu?

Mišela: BaMbuss diezgan daudz ko dod. Es sāku labāk saprast sadarbības principus un uzzinu jaunus dzīves uzskatus no citiem brīvprātīgajiem.

Beatrise: Organizēt pasākumus ir liels piedzīvojums, pa kuru iet kā pa kalniem un lejām. Ne vienmēr visu var paredzēt un tad rodas kritiskas situācijas, bet no tām ļoti daudz ko var iemācīties.

Kā tas ir organizēt un dot citiem jauniešiem iespējas, kamēr pašas esat tādi paši jaunieši?

Mišela: Tas ir neparasti. Tiešām ļoti patīkami, ka jauniešiem tiek dota iespēja īstenot savas idejas. Es lepojos ar to!

Beatrise: Tas, ka pati esmu jaunie- te, palīdz saprast, ko paši jaunieši vēlas un kā viņi to vēlas, kā arī ir vieglāk viņus uzrunāt pasākuma laikā. Neskatoties ne uz ko, beigu

beigās par noorganizēto pasākumu ir ļoti liels prieks, un dalībnieku smaidīgās sejas vēl ilgi paliek atmiņā.

Kādi ir jūsu nākotnes plāni?

Mišela: Plānu daudz, bet intrigai es neatklāšu tos.

Beatrise: Tuvākais nākotnes plāns ir uzrakstīt Jauniešu apmaiņas projektu un īstenot jau trešo jauniešu iniciatīvu. Kad pienāks īstais laiks, ļoti vēlos doties brīvprātīgajā darbā ārzemēs un atgriezties ar vēl vairāk zināšanu.

Kādas ir jūsu galvenās atziņas no savām brīvprātīgo gaitām?

Mišela: Brīvprātīgais darbs nav tas parastais darbs birojos. Tur var izpausties un paplašināt redzesloku, ieguldīt savu spēku uz kaut ko vairāk.

Beatrise: Noteikti nekad nepadoties un pēc katra kritiena atkal celties kājās, jo ne visas idejas sanāk īstenot ar pirmo reizi. Nesanāca ar pirmo reizi, sanāks ar otro vai trešo.'

Kad cēsinieks Kristaps Bērziņš (28 gadi) pagājušajā vasarā pirmo reizi dzirdēja par Andželiku no Gruzijas, viņš sajuta, ka viņa ir interesanta meitene, bet nekad nedomāja, ka ar viņu tiešām satiksies. Kristaps jau trīs gadus dzīvoja un strādāja Norvēģijā, Andželika gadu kā Eiropas brīvprātīgā Cēsīs strādāja ar jauniešiem. Bet tad Kristapa ģimenē notika nelaime. Nomira vectētiņš. Kristaps atbrauca uz bērēm, pēc kurām liktenīgi iepazīnās ar Andželiku - meiteni, ar kuru jau šajā jūlijā mīs gredzenus Gruzijā.

Uzreiz saprata – viņa ir īstā

"Draugi jau labu laiku man stāstīja par kādu meiteni ārzemnieci, kura Cēsīs kā Eiropas brīvprātīgā strādā ar jauniešiem. Nedomāju, ka speciāli braukšu uz Latviju, lai iepazītos. Bet nomira vectētiņš. Braucu uz bērēm, un pēc tām notika arī liktenīgā iepazīšanās," savu mīlasstāstu Jaunatnes starptautisko programmu aģentūrai, kas Latvijā administrē "Erasmus+" jaunatnes jomas projektus, atklāj Kristaps Bērziņš.

Eiropas brīvprātīgais darbs laulībā saved kopā divas kultūras: latviešu un gruzīnu

Kristaps līdz šim neticēja mīlestībai no pirmā acu skatiena. Jaunietis domāja, ka ar viņu tādas lietas nevar notikt. Bet kur nu! "Kad pirmo reizi satiku Andželiku, pirmo reizi dzīvē piedzīvoju momentu, kad sirdi pārņēma pārliecība – Andželika ir mans īstais cilvēks. Uzreiz viņā iemīlējos," atceras Kristaps. Starp pirmajiem sarunu tematiem, par kuriem abi plāpāja, bija saikne ar Latviju, vispārīgās intereses, dzīves uzskati. "Uzzinot par Andželiku arvien vairāk un vairāk, un, redzot, ka mums ir kopīga ticība uz Jēzu, manas sajūtas arvien vairāk pastiprinājās," stāsta Kristaps.

Pēc dažām dienām, kuras vectēva bērū dēļ pavadītas Cēsīs, Kristaps atgriezās Norvēģijā, bet domas visu laiku atgriezās pie Andželikas. Izrādās, Andželikai bija tāpat, bet par to puisis uzzināja krietni vēlāk. Īsajam iepazīšanās brīdim sekoja garas sarakstes un telefon-sarunas, izmantojot mūsdienu mobilo tehnoloģiju iespējas. Kristaps uzaicināja Andželiku ciemos pie sevis uz Norvēģiju. Viņa uzaicinājumu pieņēma un atbrauca. Andželikas Eiropas Brīvprātīgā darba projekts jau bija beidzies, un viņa bija atgriezusies Gruzijā. "Gaidot viņu ciemos, sapratu, esmu iemīlējies. Divus mēnešus domāju tikai par Andželiku. Mūsu satikšanās nebija nejauša!" tā Kristaps stāsta par brīdi, kurā apzinājās, ka tiešām ir iemīlējies.

Mīlestība ir izvēle un došana

Ko Kristapam nozīmē īstā mīlestība? Kā tā, viņaprāt, raksturojama? “Mums abiem ar Andželiku ir līdzīga izjūta, par to, kas ir mīlestība. Man tas ļoti daudz nozīmē, ka abi līdzīgi izjūtam mīlestību. Mīlestība – tas ir dot otram pašu labāko, negaidot neko atpakaļ. Mīlestību apvij degsme un sajūtas. Kad degsme norims, tad mīlestība būs vairāk kā izvēle. Pašlaik to izjūtu arī kā izvēli, ko iedrošina jūtas pret cilvēku. Tas ir tik skaisti, ne tikai izvēlēties dot otram pašu labāko, kas ir manī, bet arī izjust degsmi par viņu,” skaidro Kristaps.

Sapnī saņem apstiprinājumu ģimenes veidošanai

Kristaps sarunas laikā vairākkārt uzsver, ka ir ticīgs cilvēks un parasti, pirms savā dzīvē pieņem svarīgus lēmumus, viņš tos apspriež ar Dievu. Tā arī šoreiz, pirms paša dzīves būtiskākā lēmuma par ģimenes veidošanu un visas atlikušās dzīves kopā pavadīšanu ar Andželiku, viņš lūdza padomu Dievam. “Dievs man atbildēja ar iedrošinošu sapni. Naktī redzēju, kā bildīnu Andželiku un cik viņa priecīgi pieņem baidinājumu,” atceras Kristaps.

Bet tā gluži nebija, ka viņš uzreiz nākamajā dienā arī ķertos klāt baidināšanai. Kristaps zīmīgo sapni redzēja vēl draudzēšanās posmā, pašu attiecību sākumā. Viņš bija nolēmis Andželiku iepazīt tuvāk. Kristapam bija svarīgi saprast, kā Andželika redz savu dzīvi, ko viņa tajā vēlas sasniegt, kas viņai ikdienā ir svarīgi. “Gribēju saprast, vai varam atlikušo ceļu iet kopā. Protams, runājot par šīm tēmām, Andželikai neko par savu nodomu precēties nestāstīju. Ļoti īsā laikā sapratu, ka spēju Andželiku iztēloties par savu sievu,” savās pārdomās dalās Kristaps. Viņš baidināja Andželiku Ziemassvētkos. Kāzas notiks jūlijā, nākamās sievas dzimtenē – Gruzijā.

Starp abiem vairāki 1000 km

Patiesi, līdz kāzām pāris nolēmis dzīvot katrs savā valstī – Kristaps Norvēģijā, Andželika – Gruzijā. Bet attālums abiem nav šķērslis. “Nākotnē Andželika gribētu strādāt bērnudārzā, es gribētu kļūt par skolotāju vidusskolā. Paralēli tam esmu snovborda instruktors,” nedaudz tālāku nākotni pēc kāzām ieskicē Kristaps.

Kā tas nākas, ka viņš pašlaik savu ikdienu pavada Norvēģijā nevis Latvijā? Izrādās Kristaps ir viens no tiem jauniešiem, kurš savulaik izmantojis “Erasmus+: Jaunatne darbībā” programmas iespējas un kā Eiropas brīvprātīgais gadu strādājis Norvēģijā. Pat vēlme izmēģināt Eiropas brīvprātīgo darbu abiem bija vienāda! Kristapam projekta laikā bija iespēja strādāt kādā draudzē Norvēģijā, kurai bija projekts – kafejnīca ielu jauniešiem. Kafejnīcā strādāja dažādu valstu brīvprātīgie, kuru pienākums bija veidot kafejnīcā ģimenisku atmosfēru. Tādu, lai ielu jaunieši vēlētos uz to nākt. Eiropas brīvprātīgā gads pagāja ļoti ātri. Tad uz īsu brīdi Kristaps kā brīvprātīgais strādāja Spānijā, tad atkal atgriezās Norvēģijā.

Tad Kristapam priekšā bija nākamā izvēle – atgriezties Latvijā vai palikt Norvēģijā? “Vēlos turpināt studijas. Izpētīju, kādas ir studiju iespējas Latvijā, un saprotu, ka augstākā izglītība ir ļoti dārga. Latvijā to nevaru atļauties. Norvēģijā tā ir bez maksas, tikai jāiemācās norvēģu valoda,” stāsta Kristaps. Tieši to viņš arī pašlaik dara – mācās norvēģu valodu, lai drīzumā uzsāktu studijas. Viņam Norvēģijā ir izdevies atrast pastnieka darbu. Par nopelnīto pietiek gan rēķiniem, gan arī sanāc iekrāt paša kāzām. Kur Kristaps ar Andželiku dzīvos pēc kāzām? “Pagaidām izskatās, ka tuvākos gadus dzīvosim Norvēģijā. Ja kaut kas mainīsies, pārcelsimies uz Latviju,” teic Kristaps.

**Cik daudz tu zini par sociālo
uzņēmējdarbību? Kādi ir
sociālās uzņēmējdarbības
principi un mērķi? Ko
nozīmē "sociāls" sociālajā
uzņēmējdarbībā? Kas
jādara, lai sāktu sociālo
uzņēmējdarbību? Kas NAV
sociālā uzņēmējdarbība?**

Sociālo uzņēmējdarbību kā starpdisciplināru un inovācijām pilnu jomu ir ārkārtīgi grūti ielikt kādā konkrētā un strikti noteiktā definīcijā rāmī, tādēļ svarīgi ir iepazīties

Iepazīstot sociālos uzņēmumus Armēnijā

Sintija Bernava,
Biedrība "Donum Animus"

ar ārvalstu piemēriem, lai saprastu, kā šis uzņēmējdarbības veids darbojas praksē. Tāpēc, lai iegūtu plašāku izpratni par sociālo uzņēmējdarbību, 2017. gadā no 9. līdz 18. oktobrim 27 dažādu jomu speciālisti no 11 valstīm (Gruzijas, Armēnijas, Ukrainas, Latvijas, Lielbritānijas, Austrijas, Polijas, Moldovas, Nīderlandes, Baltkrievijas un Itālijas) tikās Armēnijā (Aghveran), lai starptautiskā apmācību kursā "Transcending the reality and progress" gūtu plašāku izpratni par sociālās uzņēmējdarbības principiem, kas noderētu ikdienas darbā, sekmējot jauniešu aktīvāku iesaisti ne vien kopienas norisēs, bet arī sociālās uzņēmējdarbības attīstīšanā - jo īpaši vietējā mērogā.

Starptautiskajās jaunatnes darbinieku apmācībās Armēnijā Latviju pārstāvēja Skrundas novada jaunatnes lietu speciāliste Baiba Eversone, jaunatnes darbiniece Eva Behmane, kas strādā Skrundas novada multifunkcionālajā jaunatnes iniciatīvu centrā, un Marika Rimša - Buša, kas strādā Skrundas novada pašvaldības aģentūrā "Sociālais dienests".

Eiropas Savienībā šobrīd nepastāv universāla sociālās uzņēmējdarbības definīcija. Šo jēdzienu izmanto, apzīmējot atšķirīgus uzņēmējdarbības principus un formas. Tās ietver uzņēmumu dibināšanu ar mērķi īstenot sociālus un vides mērķus. Kopumā sociālā uzņēmējdarbība ir uzskatāma par neatņemamu Eiropas daudzveidīgās sociālās tirgus ekonomikas sastāvdaļu. Tā balstās uz solidaritātes un atbildības principiem, uz indivīda un sociālo mērķu prioritāti, sekmē sociālo atbildību, sociālo kohēziju un sociālo iekļaušanu.

Zīmīgi, ka apmācību norises laikā Latvijā 12. oktobrī Saeimā tika pieņemts "Sociālā uzņēmuma likums", kura mērķis ir veicināt sabiedrības dzīves kvalitāti un sekmēt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju nodarbinātību.

Kopumā sociālo uzņēmumu raksturo vairākas pazīmes:

- uzņēmējdarbība, kas risina sociālu problēmu un vienlaikus arī konkurē brīvajā tirgū;
- ražo preces un sniedz pakalpojumus, izmanto algotu darbaspēku ar atbilstošu samaksu;
- var sākties kā neliela vietēja līmeņa iniciatīva, kas tiek īstenota kopējās interesēs sabiedriska labuma panākšanai;
- valsts vai pašvaldības uzņēmums, pat, ja tas pilda kādu likumā noteiktu sabiedrisku funkciju, nav uzskatāms par sociālu uzņēmumu;
- dibināšanas dokumentos (statūtos un dibināšanas līgumā) jāatspoguļojas sociālajam mērķim vai problēmai, kuras risināšanai uzņēmums veidots;
- tam jādemonstrē izmērāma pozitīva sociāla ietekme, un tas tiek pārvaldīts atbildīgā un pārredzamā veidā, jo īpaši iesaistot darbiniekus, klientus un iesaistītās puses, kuras skar uzņēmuma saimnieciskā darbība.

Starptautisko apmācību dalībnieki Armēnijā apmeklēja arī vairākus sociālos uzņēmumus, kuri veiksmīgi darbojas un ar savu darbību ir pierādījuši, ka šis ir lielisks instruments, lai risinātu virkni sociālo problēmu. Apmācību laikā liels uzsvars tika likts uz praktisku darbošanos, rūpīgi strādājot pie prototipa – parauga izstrādes, pārliecinot pārējos apmācību dalībniekus par sava sociālā uzņēmuma biznesa ideju un dzīvotspēju.

Latvijas pārstāves starptautiskajās apmācībās ieguva būtisku pieredzi, kas tiks izmantota ikdienas darbā, meklējot idejas un sadarbības partnerus ilgtspējīgu sociālās ietekmes projektu īstenošanai. Ikvienam projekta dalībniekam bija iespēja mācīties ne tikai no profesionāliem apmācītājiem – treneriem, bet arī no ikviena dalībnieka - dažādu jomu speciālistiem. Neskatoties uz to, ka katrs mēs esam vienreizējs, ar savu skatījumu uz pasauli, apmācību noslēgumā bija skaidri redzams, ka mums ir arī kopīgs mērķis – padarīt pasauli labāku!

Būtiski par projektu!

Starptautiskās jaunatnes darbinieku apmācības "Transcending the reality and progress" ("Pārspēt realitāti un gūt sekmes") tika realizētas Eiropas Savienības programmas "Erasmus+: Jaunatne darbībā" finansējuma ietvaros. "Erasmus+: Jaunatne darbībā" jaunatnes darbinieku mobilitātes projekti ir projekti, kas ietver sevī neformālās izglītības aktivitātes jaunatnes darbinieku profesionālajai attīstībai.

Tā ir iespēja jaunatnes darbā iesaistītajām personām mācīties starptautiskā vidē kopā ar kolēģiem no citām valstīm, papildināt zināšanas kādā ar jaunatnes darbu saistītā jomā, uzlabot prasmes un iemaņas praktiskajā darbā, uzzināt vai izplatīt pozitīvo pieredzi, kā arī veidot jaunus sadarbības tīklus.

Grieķija - Atēnas. Galamērķis - jauniešu līdzdalība

Antra Austriņa- Senkāne,
Mālpils jaunatnes lietu speciāliste

Atēnas - pilsēta, kurā 38,964 kvadrātkilometros dzīvo vairāk nekā trīs miljoni iedzīvotāju. Cilvēki no visas Grieķijas un pat no Kipras plūst uz Atēnām labāka darba un izglītības meklējumos.

Dzīvokļu trīs cenas ir milzīgas un nav samērojamas ar algām. Jauniem cilvēkiem atrast vietu zem Atēnu „saules” ir sarežģīti, pat nokļūt no punkta „a” uz punktu „b” ir grūti, jo tie nav kājām staigājami attālumi, sabiedriskā transporta pakalpojumi ir dārgi, bet velosipēda izmantošana Atēnās ir līdzvērtīga pašnāvības mēģinājumam. Esmu jaunatnes lietu speciālists novadā, kurā ir nepilni četri tūkstoši iedzīvotāju, jaunieši vien 14 % no šī skaita. Šīs abas realitātes ir grūti salīdzināt.

Mēs, divdesmit cilvēki no desmit valstīm, devāmies uz Eiropas civilizācijas šūpuli, lai “Erasmus+: Jaunatne darbībā” Jaunatnes darbinieku mobilitātes projekta ietvaros mācītos par jauniešu līdzdalību.

Pirmajās projekta dienās, kā jau ierasts, iepazīšanās, komandas veidošanas uzdevumi, smieklī, pieredzes apmaiņa, iepazīšanās ar turpmāko programmu. Mana istabas biedrene ir grieķiete, šī sakrītība izrādās ļoti veiksmīga.

Viena diena tika veltīta Atēnu realitātes iepazīšanai. Devāmies uz rajonu ar kriminālu pieskaņu, kur

kādu pamestu graustu ar vēsturisku vērtību ir savā aprūpē pārņēmusi domu biedru grupa, kura to ir iztīrījusi, uztur tehniskā kārtībā un šobrīd tur tiek veidots tāds kā kultūras centrs. Šāda tendence apdzīvot pamestas ēkas kļūst arvien populārāka, un, kas ir pievienotā vērtība, neskatot vēsturisku ēkas glābšanu, ir kopējā drošības līmeņa uzlabošanās šādos rajonos. Vakarā pie mums viesos bija trīs jaunietes, kuras stāstīja par klasiskākajām jauniešu problēmām Atēnās: grūti atrast darbu, neskatoties uz izglītību, dzīvokļu cenas pārāk augstas, transports dārgs, jauniešiem nav piemērotas, drošas vietas, kur pulcēties, trūkst jauniešu centru. Un tomēr viņi nepamet Atēnas.

Nākamajā dienā dalībnieki tiek sadalīti komandās. Apgūstam dažādas ideju ģenerēšanas metodes. Mūsu uzdevums ir izstrādāt projektu, izvērtējot reālo situāciju, esošās problēmas, balstoties uz kādu no jauniešu vajadzībām. Mūsu komanda nolemj apmierināt cilvēku vajadzību pēc tīras, sakoptas un drošas vides, tātad veicināsim ekoloģisku domāšanu. Piedāvāju ideju - pagatavot iepirkumu maisiņus no T-krekliem, kuri vairs netiek izmantoti valkāšanai un dalīt tos cilvēkiem uz ielām, stāstot par „dzīvi bez plastmasas” principu. Ideja tiek akceptēta. Tikai, kur dabūt T-kreklus? Manai istabas biedrenei ir kontakti, sazināties ar humānās palīdzības centru un bez maksas tiekam pie nepieciešamajiem izejmateriāliem. Mūsu plāns bija cilvēkiem mācīt, kā viņi paši varētu pagatavot šādus maisiņus, dodot elpu lietām, kuras viņiem vairs nav nepieciešamas. Kā pierādīts, cilvēki drošāk jūtas tīrā un sakoptā vidē, samazinot atkritumu daudzumu, mēs rūpējamies paši par savu drošības sajūtu. Realizēt projektu Atēnu ielās nebija tik vienkārši. Cilvēki nevēlējās apstāties un runāt ar svešiniekiem, viņi negribēja mācīties taisīt iepirkuma maisiņus, viņi domāja, ka šie maisiņi ir par maksu. Secinājums - iecere bija laba, risinājums radošs, realizācija pārāk sarežģīta, šādas situācijas mēdz gadīties arī jauniešiem viņu projektu realizācijā. Bet katra pieredze ir mācību process, un, kā pierādīts, no kļūdām mācāmies vislabāk.

Mans novads ir nepilnas desmit reizes mazāks kā Atēnas. Jaunieši neplūst šurp labāka darba vai plašāku iespēju meklējumos. Tomēr jautājums par jauniešu līdzdalību ir aktuāls kā Atēnās, tā mazā ciematā Latvijā. Kā motivēt jauniešus iesaistīties, līdzdarboties, realizēt savas iniciatīvas novada labā? Līdzdalība rada piederības sajūtu, savukārt piederības sajūta veicina vēlmi šeit dzīvot un būt atbildīgiem par savu dzīves vidi. Domāju sākt ar dialoga veidošanu un vajadzību apzināšanu.

Spilgtākās atziņas

- **Cilvēki drošāk jūtas tīrā un sakoptā vidē. Samazinot atkritumu daudzumu, mēs rūpējamies paši par savu drošības sajūtu.**
- **Katra pieredze ir mācību process, un, kā pierādīts, no kļūdām mācāmies vislabāk**
- **Līdzdalība rada piederības sajūtu. Savukārt piederības sajūta veicina vēlmi šeit dzīvot un būt atbildīgiem par savu dzīves vidi.**

Eurodesk reģionālie koordinatori 2018

Biedrība "Jēkabpils NVO resursu centrs"

Kādēļ?

Izlēmām arī 2018. gadā kļūt par *Eurodesk* reģionālo koordinatoru, jo tā ir viena no mūsu labākajām praksēm un pieredzēm jau divus iepriekšējos gadus. Papildus tam darbība *Eurodesk* reģionālā koordinatora statusā ir iespēja nejusties dzīvojošam Eiropas nomalē, bet gan tieši pretēji – uzzināt, kādas iespējas dalība ES sniedz jauniešiem un pastarpināti – visai vietējai sabiedrībai. Un tās sākt pielietot dzīvē.

2018. gada nozīmīgākie pasākumi:

Šogad plānojam turpināt izglītēt skolu jauniešus informatīvajās stundās visā Vidusdaugavas reģionā, iekļauties kopējos *Eurodesk* notikumos, tikko tādi būs. Sagaidīsim pie sevis jaunos mūsu apstiprinātā "Erasmus+: Jaunatne darbībā" programmas Brīvprātīgā darba projekta "Volunteer's discovery" dalībniekus un kopā plānosim vismaz divus kreatīvus pasākumus jauniešiem tepat Jēkabpilī vai apkārtnē, kuros izkustēties, pastrādāt, pasapņot un uzzināt vairāk par palīdzīgo *Eurodesk* roku.

2018. gada moto:

Par iespēju darboties, brīvību mēģināt, pamudinājumu kļūdīties un veselīgu attieksmi pret dzīvi! – tas ir princips, ko ievērojam biedrībā darbā ar jauniešiem.

Kontaktinformācija:

Agita Pleiko, www.jekabpilsnvo.lv;
nvoresursi@inbox.lv; 29449622 vai 65220097.

Nodibinājums „Baltijas Reģionālais fonds”

Kādēļ?

Katram mums dzīvē parādās cilvēks, notikums vai lieta, kas palīdz atrast īstās iespējas. *Eurodesk* ir viena no šīm lietām, tāpēc ir liels prieks būt par daļu no kāda cita ceļa sākuma!

2018. gada nozīmīgākie pasākumi:

Dosimies dabā, aicināsim dažādu jomu speciālistus un interesantus cilvēkus, tomēr galvenais – radoši un interesanti motivēsim, kā arī iedrošināsim jauniešus izmantot pieejamās iespējas!

2018. gada moto:

Dosim vaļu mākslai un iespējām!

Kontaktinformācija:

Jana Janaite, www.brfonds.lv; youth@brfonds.lv, 28284212.

Lai jauniešiem visā Latvijā būtu iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus par mobilitātes iespējām Eiropā, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra Eurodesk programmas ietvaros katru gadu aicina kļūt par Eurodesk reģionālajiem koordinatoriem. Iepazīsties ar šī gada vadošajiem ekspertiem jaunatnes jomā Eiropas dimensijā!

Biedrība Saldus jauniešu dome “Es un mēs”

Kādēļ?

Jau vairākus gadus esam Eurodesk reģionālais koordinators un saprotam, ka šī iespēja jāizmanto arī 2018. gadā. Tas dod organizācijai papildus informācijas iespējas, bet caur iegūto informāciju - papildus aktivitātes, kuras organizēt jauniešiem.

2018. gada nozīmīgākie pasākumi:

Esam plānojuši organizēt tradicionālos informatīvi - izglītojošos sadarbības pasākumus - “Iespēju laboratorija” - maijā un “Metam ledu veļasmašīnā” gada nogalē - sadarbībā ar Brocēnu jauniešu centru “Kopā”, uzaicinot arī citu novadu jauniešus piedalīties pasākumos.

2018. gada moto:

Būt. Būt kopā. Būt šeit un tagad. Būt visur.

Kontaktinformācija:

<https://www.facebook.com/ESUNMES/>,

sjdesunmes@gmail.com,

kontaktpersonas - Rudīte Muraševa un Ēvalds Kārklīšs.

Nodibinājums “Pievienotā Vērtība” Cēsīs

Kādēļ?

Nodibinājums “Pievienotā vērtība” ir ilgstošs Eurodesk reģionālais koordinators, līdz ar to loģiski ir turpināt iesākto - informēt sabiedrības grupas, ar kurām strādājam (jauniešus ar ierobežotām iespējām un jaunatnes jomā strādājošos), par dažādām jauniešu iespējām tuvākā un tālākā apkārtnē.

2018. gada nozīmīgākie pasākumi:

Informatīvi pasākumi par brīvprātīgā darba iespējām; pasākums jaunatnes jomā strādājošajiem par veidiem, kā aktivizēt NEET grupas jauniešus nodarbinātības prasmju pilnveidei; kā arī gada nogalē notiks ikgadējais brīvprātīgā darba pasākums.

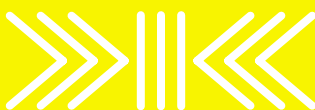
2018. gada moto:

NEETs – mīts – iespējas!

Kontaktinformācija:

pievienotavertiba@gmail.com.

NODIBINĀJUMS

“PIEVIENTĀ VĒRTĪBA”

Biedrība "ideA"

Kādēļ?

Lēmumu kļūt par reģionālo koordinatoru pieņemām, balstoties uz līdzšinējo pieredzi Eiropas projektu un aktivitāšu īstenošanā. Ir vēlēšanās veidot ciešāku saikni un izpratni lauku reģiona jauniešiem, kā arī jaunatnes darbiniekiem un organizācijām par iespējām, ko piedāvā Eurodesk, Eiropas Jaunatnes portāls un "Erasmus+: Jaunatne darbībā". Organizācijas darbības teritorija ir Jelgavas novads, 13 pagastu lauku teritorija, kur jaunieši samērā maz izmanto Eiropas mobilitātes iespējas. Mūsu mērķis kā koordinatoriem ir palielināt interesentu skaitu.

2018. gada nozīmīgākie pasākumi:

1) sadarbībā ar Eiropas Savienības Informācijas punktu un Jelgavas novada pašvaldību rīkot Eiropas dienas pasākumu jauniešiem, lai dalītos pieredzē par realizētām projektu mobilitātēm un informētu par iespējām jauniešiem informācijas meklēšanā. 2) Divu dienu seminārs un apmācības Jelgavas novada jauniešiem (13-18 gadi) par neformālo izglītību un programmu "Erasmus+: Jaunatne darbībā". 3) Sadarbībā ar Jelgavas novada pašvaldību pagastu jauniešu centros organizēt Eiropas informatīvās pēcpusdienas, lai veicinātu jauniešos izpratni par Eiropas Savienībā pieejamām iespējām jauniešiem un dalītos individuālos pieredzes stāstos (jaunietis – jauniešiem) par iespējām Eiropā.

2018. gada moto:

Paplašini savu redzesloku!

Kontaktinformācija:

Kristīne Kode un Gatis Cinovskis, kristine.kode@gmail.com, gatis.cinovskis@inbox.lv, 26953177

Klubs "Māja"

Kādēļ?

Eurodesk reģionālā koordinatora amats ir nevis pienākums, bet iespēja. Tā ir brīnišķīga iespēja organizācijai parādīt sevi un savu vidi citiem. Mēs darbojamies vidē, kur sadarbība, jaunieši un Eiropas vērtības ir ikdiena.

2018. gada nozīmīgākie pasākumi:

Mēs koncentrēsimies uz to, lai pasākumu izstrādātu tā mērķauditorija. Šogad tie būs Latvijas Eiropas Klubi. Jau plānojam kopā ar Bauskas Valsts ģimnāzijas Eiropas Klubu organizēt pasākumu 7. - 12. klašu skolēniem, kura laikā notiks viktorīna par Eiropas Savienību un jauniešu starptautiskajām iespējām, kurai sekos foto orientēšanās pa Bausku.

2018. gada moto:

Eiropas Savienība ir dažādības mājvieta, kur mēs visi esam vienoti, bet tomēr ļoti dažādi. Tādēļ šī gada moto ir "Different roots, Same feelings!".

Kontaktinformācija:

Raivis Gunārs Tauriņš, raivis@klubsmaja.lv; +31726611955; www.klubsmaja.lv

Ķekavas novada pašvaldības iestāde "Jaunatnes iniciatīvu centrs"

Kādēļ?

Lai sniegtu Ķekavas novada jauniešiem iespēju saņemt kvalitatīvu un visaptverošu informāciju par iespējām un aktualitātēm Eiropas Savienībā.

2018. gada nozīmīgākie pasākumi:

Plānojam aktīvi iesaistīties *Eurodesk* informācijas tīklā un pēc iespējas rīkot jauniešiem dažādus informatīvus pasākumus.

2018. gada moto:

Tas ir ļoti svarīgi – laiku pa laikam kļūt mazam, lai augtu liels. /I.Ziedonis/

Kontaktinformācija:

Santa Auziņa – Stucere un Linda Vaškevica – Veita,
jic@kekava.lv vai santa.auzina-stucere@kekava.lv,
+371 67 916 443, jic.kekava.lv

Multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs "Nagla"

Kādēļ?

Jauniešu centrs ir lielisks ierocis, kā strādāt ne tikai ar jauniešiem, bet arī sadarboties ar pašvaldību iestādēm, vecākiem, bērniem un dažādām institūcijām. Vēlējāmies paplašināt savu darbību, tāpēc domāju, ka *Eurodesk* ir laba iespēja!

2018. gada nozīmīgākie pasākumi:

Plānojam neatkāpties no mobila jaunatnes darba Kandavas novada pagastos, lai strādātu un sniegtu atbalstu arī tiem jauniešiem, kuriem nav iespējas nokļūt uz pilsētas jauniešu centru un tā aktivitātēm.

2018. gada moto:

Ej, cīnies, dari! Tu to vari!

Kontaktinformācija:

Ieva Ozoliņa; www.jcnagla.lv; 28329487, jcnagla@inbox.lv

Tāpat šogad Eurodesk reģionālos koordinatorus var meklēt:

Jūrmalas Bērnu un jauniešu centrā. Kontaktinformācija: linda.kalnina@edu.jurmala.lv; bjic@edu.jurmala.lv.

Biedrībā "Piedzīvojumu Garāža". Kontaktinformācija: sabine.birzniece@gmail.com.

Alūksnes Bērnu un jauniešu centrā. Kontaktinformācija: abjc@aluksne.lv.

Latvijas nacionālais Eurodesk koordinators: JSPA, Arita Zvejniece, arita.zvejniece@jaunatne.gov.lv

Kā liecina 2017. gada Eiroparometrs pētījums, tad Eiropas Savienības (ES) sabiedrībā ir vērojamas bažas par terorisma un imigrācijas ietekmi uz ES.* Tāpat ir aktuāli jautājumi par radikalizācijas pieaugumu (īpaši jauniešu vidū), pilsoniskās aktivitātes mazināšanos, tai skaitā jauniešu dalību politiskos procesos, kā, piemēram, vēlēšanās. Lai arī tas nav mazinājis eiropiešu uzticību ES, tomēr liek domāt par iespējamajiem risinājumiem.

Kā viens no risinājumiem ir darbs ar jaunatni, ar to saprotot gan darbu ar jaunatni nacionālā, gan starptautiskā līmenī, līdz ar to ES ir vērojama darba ar jaunatni aktualizēšana. Kā vienu no ES iniciatīvām var minēt Eiropas Komisijas prezidenta Žana Kloda Junkera 2016. gada 14. septembrī izziņoto programmu „Eiropas Solidaritātes korpuss”, kas 2018. gadā tiks uzsākta un īstenota ES dalībvalstīs. Programmas un kopējo nostādņu akcents ir sociālā ie-

projektu aktivitātēm. Latvijā šis rādītājs ir viens no zemākajiem (47%) starp ES valstīm. No Latvijas atpaliek tikai Itālija (ar 45 %). Pirmrindnieku vietas ieņem Lielbritānija (88 %) un Īrija (94 %).

Runājot par darbu ar jaunatni Latvijā kopumā un Eiropas dimensiju tajā, būtiski pieminēt, ka laika posmā no 2014. gada līdz 2017. gadam “Erasmus+: Jaunatne darbībā” projektos, kurus īstenojušas Latvi-

augstāks, var būt dažādi – nepietiekams finansiāls atbalsts no pašvaldības, kurā jaunatnes darbinieks strādā, nepietiekama izpratne par darbu ar jaunatni nozīmīgumu pašvaldības lēmējvaras līmenī, arī pašu jaunatnes darbinieku zināšanu un pieredzes trūkums darbā ar jauniešiem, kuriem ir mazāk iespēju nekā citiem, kā arī sabiedrības kopējā atvērtība un gatavība būt „iekļaujošiem”.

Sociāli iekļaujošie projekti kā būtiska pievienotā vērtība darbā ar jaunatni ES un Latvijā

kļaušana, domājot gan par iekļaujošo izglītību, gan atvērtību darbam ar dažādiem jauniešiem, tai skaitā darbam ar jauniešiem ar ierobežotām iespējām.

Arī Latvijā šobrīd ir aktuāla iekļaujošās izglītības joma, bet, kā liecina RAY tīkla partnera Latvijā Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras (JSPA) publikotā pētījuma** dati, tad ir vērojami arī izaicinājumi nozares ietvaros. Viens no būtiskiem aspektiem ir jaunatnes darbinieku skaits, kuri īsteno starptautiskus projektus, iesaistot tajos jauniešus ar ierobežotām iespējām, un arī paši ikdienā strādā ar šādiem jauniešiem ārpus starptautisku

jas jaunatnes jomas organizācijas, kopumā piedalījies 14 681 jauniešis. No viņiem 3236 jaunieši bija ar ierobežotām iespējām (ar terminu “ierobežotas iespējas” programma “Erasmus+: Jaunatne darbībā” saprot jauniešus, kuriem ir invaliditāte, veselības problēmas, kultūras atšķirības, izglītības grūtības, ekonomiski, ģeogrāfiski, sociāli vai politiski šķēršļi). Analizējot šos datus kopsakarībās ar darbu ar jaunatni Latvijā, RAY pētījuma dati atklāj, ka Latvijā ir salīdzinoši zems rādītājs to jaunatnes darbinieku skaita ziņā, kuri arī bez sociāli iekļaujošo projektu izstrādes un īstenošanas ikdienas darbā strādā ar jauniešiem, kuriem ir ierobežotas iespējas. Iemesli tam, ka rādītājs kopumā nav

Lai arī šis rādītājs ir viens no zemākajiem ES, tomēr ir jāuzteic tie 47 % jaunatnes darbinieki, kas savā ikdienas darbā jau izmanto iekļaujošo darbu ar jaunatni. Meklējot atbildes uz jautājumu, kādēļ jaunatnes darbinieki gatavi darbā ar jaunatni īsteno starptautiskus projektus, projektu īstenošanā pozitīvi vērtē projektu laikā gūtos rezultātus. Viņi min, ka, pateicoties starptautiskiem jaunatnes jomas projektiem, 96 % gadījumu ir uzlabojušās spējas sastrasties ar cilvēkiem no citām valstīm un kultūrām, 95 % gadījumu uzlabojusies pārliecība paust savu viedokli diskusijās, kā arī 93 % gadījumu vieglāk rast risinājumus dažādu viedokļu gadījumos. Tāpat 61 % projektu vadītāju novērtē, ka pēc

dalības projektos vairāk novērtē kultūru dažādību, 48 % - ka ir vairāk ieinteresēti piedalīties jaunatnes politikas attīstībā, 42 % - ka vairāk jūtas kā eiropieši. No tā var secināt, ka jaunatnes darbinieku vidū novērojami izteikti pozitīvi ieguvumi kā personīgā, tā arī profesionālā, sociālā, pilsoniskās un politiskās aktivitātes aspektā. Līdz ar to dalība programmā risina arī augstāk minētos izaicinājumus, veicinot jauniešu izpratni par tādām ES vērtībām kā cilvēktiesības, dažādība un atvērtība, kā arī veicina kritisko domāšanu un atbildības uzņemšanos par vietējo kopienu un valsti.

Programmas “Erasmus+: Jaunatne darbībā”, kuru Latvijā administrē JSPA, prioritāte ir nodrošināt visiem jauniešiem vienādas iespējas, tādēļ sociālā iekļaušana kā nozīmīga tēma dienaskārtībā ir izcelta kopš pašiem programmas īstenošanas pirmsākumiem. JSPA jaunatnes darbiniekiem un ikvienam jaunatnes jomā strādājošajam gan no valsts, gan pašvaldības, gan arī nevalstiskā sektora nodrošina starptautiskas apmācības, informatīvus seminārus un studiju vietas, kuru mērķis ir veicināt izpratni par iekļaujošo darbu ar jauniešiem, kā arī iedrošināt pašiem uzrakstīt un

īstenot projektus programmā “Erasmus+: Jaunatne darbībā”.

Šī gada sākumā (no 26. līdz 31. janvārim) JSPA Latvijā un kaimiņvalstīs (Igaunijā un Somijā) īstenoja pieredzes apmaiņas vizīti, kurā piedalījās jaunatnes darbinieki no Latvijas, Igaunijas, Somijas, Austrumu partnerības valstīm (Moldovas, Armēnijas, Gruzijas, Ukrainas, Baltkrievijas) un Krievijas, lai uzzinātu, kā iekļaujošu darbu ar jaunatni īsteno citās valstīs. Vidēji gada laikā JSPA jaunatnes darbiniekiem un jomas līderiem piedāvā ap 100 dažādām iespējām, lai vairotu zināšanas un izpratni par darbu ar jauniešiem, tostarp sociāli iekļaujošo projektu lomu ilgtermiņa darba ar jaunatni attīstīšanai konkrētajā pašvaldībā.

Tāpat, lai sniegtu atbalstu darbā ar jauniešiem, kuriem ir ierobežotas iespējas, JSPA īsteno divus ilgtermiņu projektus – “Būt kopā” un Starptautiski projekti jaunatnes jomā kā instruments darbā ar jauniešiem NEET situācijā (šis projekts tiks uzsākts tuvākajā laikā). Interesentiem, kas vēlētos iesaistīties šajos projektos, aicinām sazināties ar JSPA (info@jaunatne.gov.lv). Dalība šajos projektos – bez maksas.

Par RAY tīklu

Tas ir Eiropas pētniecības sadarbības tīkls “Pētījumos balstīta analīze un monitorings “Erasmus+: Jaunatne darbībā” aktivitātēm”, kurš sevī iekļauj 31 Eiropas Savienības valsts nacionālās aģentūras (tās ir aģentūras, kuras konkrētajā valstī administrē “Erasmus+” programmas jaunatnes jomas projektus) un to pētnieciskos partnerus. RAY tīkla mērķis ir analizēt “Erasmus+: Jaunatne darbībā” projektu īsterniņu un ilgtermiņa ietekmi uz to tiešajām un netiešajām mērķgrupām, kā arī jauniešiem un sabiedrību kopumā, lai tādējādi sniegtu ieguldījumu pierādījumos balstītas jaunatnes politikas izstrādē un īstenošanā. JSPA ir RAY tīkla partneris Latvijā.

* Kā liecina jaunākie Eiropas Savienības 2017. gada Eurobarometra pētījuma sākotnējie rezultāti, tad 34 dalībvalstu ietvaros par aktuālāko jautājumu, kas ietekmē ES, ir atzīts terorisms un imigrācija.

** Pētījums “Effects and outcomes of the “Erasmus+: Youth in action” programme exploring “Erasmus+: Youth in action” from the perspective of project participants and project leaders”. Pētījuma ietvaros aptaujas tika īstenotas 2015. gada oktobrī un novembrī, kā arī 2016. gada maijā. No Latvijas aptaujā piedalījās 1030 projektu dalībnieku un 165 projektu vadītāju (jaunatnes darbinieku). Pētījumā tika vērtēta programmas “Erasmus+: Jaunatne darbībā” īstenojo projektu ietekme gan uz jauniešiem, kuri piedalījušies projektos, gan arī uz darbu ar jaunatni kopumā.

Kādēļ jaunatnes darbinieki gatavi darbā ar jaunatni īstenot starptautiskus projektus?

96% uzlabojas spējas saprasties ar cilvēkiem no citām valstīm un kultūrām

95% uzlabojas pārliecība paust savu viedokli diskusijās

93% vieglāk rast risinājumus dažādu viedokļu gadījumos

61% pēc dalības projektos vairāk novērtē kultūru dažādību

48% ir vairāk ieinteresēti piedalīties jaunatnes politikas attīstībā

42% vairāk jūtas kā eiropieši

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

Sintija Bernava,
Biedrība "Donum Animus"

Sociālās integrācijas valsts aģentūras Jūrmalas profesionālās vidusskolas otrās mācību grupas "Datorsistēmas" programmas audzēkņi Valērijs Krebss un Alberts Šteins, Sociālās integrācijas valsts aģentūras Profesionālās piemērotības noteikšanas nodaļas vecākā eksperte Marika Sermule un Sociālās integrācijas valsts aģentūras Eiropas Sociālā fonda projekta psiholoģe Lauma Tisa pārstāvēja Latviju un piedalījās programmas "Erasmus+" starptautiskās apmācībās "(en)ABLE", kas no 2018. gada 8. līdz 15. janvārim norisinājās Porto (Portugālē).

Starptautiskajās apmācībās kopā piedalījās 33 dalībnieki (sociālās jomas profesionāļi, kas ikdienā strādā ar jauniešiem ar invaliditāti, jaunieši ar invaliditāti un viņu asistenti vai/un atbalsta personas) no Maltas, Portugāles, Jordānijas, Lielbritānijas, Alžīrijas, Ēģiptes, Rumānijas, Tunisijas un Latvijas.

Iepazīstot jauniešu ar invaliditāti tiesības un iespējas portugālē

Galvenais mērķis

Apmācību galvenā tēma bija darbs ar jauniešiem, kuriem ir invaliditāte, tai skaitā, jauniešu ar invaliditāti cilvēktiesības, aizspriedumu mazināšana un sociālā iekļaušana sabiedrībā un darba tirgū.

Starptautisko apmācību laikā dalībnieki ieguva praktisku ieskatu, kā jauniešu ar invaliditāti sociālā iekļaušana norisinās Portugālē.

Pirmā starptautiskā pieredze

Dalībniekiem no Latvijas - Albertam un Valērijam - daļība starptautiskajās apmācībās bija pirmā starptautiskā pieredze, kas viņiem sniedza iespēju ne vien iepazīt jaunus cilvēkus, citu valstu kultūru, redzēt, kā viņu vienaudži dzīvo citās valstīs, bet arī gūt ieskatu izaicinājumos, ar kuriem viņu vienaudži saskaras savā ikdienā.

Vēl esot Latvijā, pirms došanās uz Portugāli, abi viņi nevarēja iedomāties, ka starptautisko apmācību nodarbības būs tik interesantas un aizraujošas. Katra Porto pavadītā diena sniedza jaunas zināšanas un pieredzi, kā arī uzlaboja svešvalodu zināšanas, jo īpaši izteikšanās prasmes angļu valodā. Jaunieši labprāt dalījās savā pieredzē, un tas ne tikai satuvināja dalībniekus, kas pārstāvēja tik dažādas kultūras un valstis, bet arī sniedza iespēju iepazīt katra ikdienu un dzirdēt cilvēku dažādos dzīves stāstus.

Skats nākotnē

Dalība starptautiskajās apmācībās bija neaizmirstama pieredze, kas, abiem puisiem palīdzēs mācībās un karjeras veidošanā nākotnē. Portugālē pavadītais laiks Albertam un Valērijam palīdzēja attīstīt pašpārlicību un pozitīvu attieksmi pret pārmaiņām, un deva labāku priekšstatu par citu tautu kultūrām, attīstīt kritisko domāšanu, radošumu un kļūt atvērtākiem. Starptautisko apmācību noslēgumā katrs dalībnieks saņēma arī "Youthpass" sertifikātu.

Starptautisko apmācību laikā abi puisi saprata, ka ir tik daudz lietu, kas Latvijā vēl nav sakārtotas un ko būtu vēlams uzlabot un attīstīt, jo īpaši jomā, kas saistīta ar jauniešu ar īpašām vajadzībām iespējām izglītības un darba tirgū. Portugālē pavadītais laiks sniedza iespēju aizdomāties par dažādiem jautājumiem, kurus Latvijā būtu jāattīsta, piemēram, ļoti svarīga ir pašu jauniešu aktīva iesaistīšanās un iniciatīvu īstenošana vietējā un valsts līmenī, mainot sabiedrības un atbildīgo iestāžu attieksmi, kā arī izmantotās metodes darbam ar personām ar invaliditāti.

Aizraujoša izglītojošā pieredze

Latvijas dalībniekiem bija noderīgi iepazīt jaunas interaktīvas metodes, piemēram, kā interesantā veidā ar interaktīvas spēles palīdzību, vienkārši un uzskatāmi pastāstīt par "Erasmus+" programmu un tās sniegtajām iespējām. Patiesi aizraujoša bija lomu spēle par tēmu "Konvencija", kas ļāva uzzināt par cilvēktiesībām personām ar invaliditāti, kā arī "Disability through art" darba grupas laikā, interesantā veidā tika demonstrēts pielietojums projektoram – rādot projekciju uz sienas, attēlojot bildi, kurai var pārvilkt kontūras.

Projekts vienas nedēļas laikā pozitīvā veidā izmainīja Alberta un Valērija skatījumu uz dzīvi, sniedza jaunu skatījumu uz turpmākajiem dzīves mērķiem, kā arī pašu galveno - nepieciešamību vēl aktīvāk darboties un īstenot iniciatīvas, kas sekmētu jauniešu ar invaliditāti aktīvāku iesaisti darba tirgū.

Kā pieteikties starptautiskām apmācībām?

- <http://jaunatne.gov.lv/lv/apmacibas> - šeit vienmēr atradīsi aktuālās apmācības, kurām tiek meklēti dalībnieki.
- Lai kļūtu par starptautisko apmācību dalībnieku, iesakām rūpīgi pārdomāt savu motivāciju dalībai mācībās, kā arī to detalizēti aprakstīt pieteikumā. Iespējams, tieši tas būs tavs trumpijs, jo konkursā reizēm uzvar tikai 1 dalībnieks no 50.
- JSPA organizēto un izsludināto apmācību mērķa grupa lielākoties ir jaunatnes lietu speciālisti un ikviens jaunatnes darbinieks, kurš ikdienā strādā jaunatnes jomā. Reizēm apmācībām var pieteikties arī jauniešu līderi.
- Ņemot vērā, ka JSPA ir arī Eurodesk informācijas tīklā, tad regulāri tiek rīkoti arī informatīvi semināri par jauniešu iespējām Eiropā. Šo semināru mērķa grupa – jaunieši vecumā no 13 līdz 30 gadiem. Lai pieteiktos šiem semināriem, informāciju arī meklē www.jaunatne.gov.lv sadaļā "Apmācības".

Iemesli, kādēļ jaunieši, nokļūst ieslodzījuma vietās, ir dažādi – kāds apreibinošu vielu ietekmē pastrādā kādu noziegumu, kāds sakaujas, neapbrēķinot sekas, kāds tikai pēc tam, kad pārkāpis likumu, apzinās, kas noticis... Kā palīdzēt jauniešiem, kuri uzturas ieslodzījuma vietās? Kā strādāt ar šādiem jauniešiem?

Kintija Bulava,
JSPA

Jaunietis ieslodzījumā. Norakstīts pavisam, “labojams” vai ar nākotni?

Kaut arī sabiedrībā jaunieši ieslodzījumā un visas tēmas, kas ir ar šo jautājumu saistītas, tiek uzskatītas par tabu un ir vieglāk izlikties, ka šādu jauniešu nav, Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA), lai aktualizētu šo tēmu, jau trešo gadu īstenoja starptautiskas apmācības slēgto institūciju darbiniekiem (sociālajiem darbiniekiem, psihologiem, projektu koordinatori, jaunatnes darbiniekiem u.c.), kā arī probācijas dienestu darbiniekiem, kuri ikdienā strādā ar jauniešiem. Darbojoties starptautiskā vidē, var redzēt, ka Eiropā ir maz apmācību jaunatnes darbiniekiem, kuri strādā ar jauniešiem ieslodzījuma vietās. Tādēļ, vērojot dalībnieku interesi par šāda veida apmācībām, var teikt – pieprasījums pēc tām ir diezgan augsts un, visticamāk, arī turpmāk JSPA sniegs atbalstu šai jomai.

Šogad JSPA organizētajās apmācībās, kuras norisinājās februārī, piedalījās speciālisti no Francijas, Gruzijas, Grieķijas, Spānijas, Ukrainas, Turcijas un Latvijas. Atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, šogad dalībniekiem bija iespēja apmeklēt apmācības pa pāriem – pārstāvis no ieslodzījuma vietas/probācijas dienesta un pārstāvis no nevalstiskā sektora organizācijām. Šādi tika stiprināta starpinstitutionālā sadarbība, kā arī izziņāts, kā, dažādām struktūrām sadarbojoties, veiksmīgi īstenot starptautiskos jaunatnes jomas projektus “Erasmus+: Jaunatne darbībā” programmā.

Vienlaikus apmācību dalībnieki guva pieredzes apmaiņu, uzzinot, kā citās valstīs jaunatnes darbinieki strādā ar jauniešiem ieslodzījuma vietās. Pirmajā gadā starptautiskās apmācības tika veltītas neformālās izglītības tēmai kā tādai, otrajā – akcentēts darbs ar jauniešiem slēgta tipa institūcijās, tostarp bēgļu uzturēšanās vietās, bet šogad par apmācību virstēmu izvēlēta ieslodzījumos esošo jauniešu emocionālā dimensija. Ne velti viens no biežākajiem iemesliem, kādēļ jaunieši nokļūst uz noziedzīga ceļa, ir tas, ka viņi nemāk tikt galā ar savām emocijām, nezina, kur likt sakrājušos enerģiju, “atbrīvo” to, izvēloties agresivitāti un pāri nodarīšanu kādam.

Neformālās izglītības priekšrocības darbā ar jauniešiem ieslodzījumu vietās

1. Iemācīties uzticēties.

Būt līdzās viens otram, nevis distancēties. Viena no biežākajām problēmām, jauniešiem nokļūstot ieslodzījumu vietās, ir viņu vēlme izolēties un noslēgties sevī. Tas var radīt papildu emociju fonu, un, gadījumā ja jaunietis pats nemāk tikt galā ar savām emocijām, šo uzkrāto enerģiju viņš var pārvērst agresijā. Bet, apgūstot un praktizējot prasmes identificēt savas emocijas, dalīties tajās ar otru vai citādi tās “atbrīvot”, jauniešiem kļūst vieglāk

pieņemt un risināt dažādas situācijas. Lai vieglāk būtu tikt galā ar šo uzdevumu, ļoti palīdz dažādas neformālās izglītības metodes, ar kuru starpniecību jauniešiem sākotnēji šķiet, ka viņš atgriezies gluži vai bērnībā un kopā ar grupas biedriem piedalās jautrās atrakcijās, bet patiesībā šādā neformālā vidē un vieglā gaisotnē viņš apgūst ļoti svarīgas prasmes.

2. Noteikumi, kurus jaunieši paši definē.

Starptautiskās vizītes laikā jaunatnes darbinieki viens ar otru dalījās pieredzē, cik labi strādā “noteikumu” sistēma, taču tādā gadījumā, ja tās izstrādē piedalījušies paši jaunieši. Jaunieši savā starpā definē, kas ir tie principi, kurus grupā nevar jadzēt pārkāpt, kā arī to, ko darīt, ja kāds no principiem ir pārkāpts. Piemēram, dalībnieki var apņemties nodarbību laikā nelietot rupjus vārdus, nepārtraukt otru, kamēr viņš runā, iesaistīties aktivitātēs, kas tiek organizētas u.tml., bet, ja noteikumi tiek pārkāpti, pārkāpējam jāuzņemas atbildība par izdarīto. Visbiežāk jaunieši izvēlas veikt dažādus spēka treniņus. Piemēram, 15 presītes vai pievilkšanās. Ja jauniešu grupa ir mākslinieciski noskaņota, kā tas bija vienā no apmācību pieredzēm, par “sodu” jaunieši paši noteica dzejoļu skaitīšanu grupas priekšā. Šāds grupā darbošanās princips ir lielisks iekšējās ētikas izkopšanas un ievērošanas treniņš. Jaunieši apgūst prasmes uzņemties atbildību, vienoties un izpildīt solīto, apzinās, ko nozīmē grupa un ko nozīmē morālie principi.

3. Emociju identificēšana, nosaukšana un mācīšanās ar tām tikt galā.

Tas nemaz nav tik viegli – pateikt, kā patiesībā šobrīd jūties. Īpaši, ja grupā ir cilvēki, kurus nepazīsti, vai ja, raksturojot savas sajūtas, nedrīkst izmantot standarta frāzes – labi, normāli, slikti. Jaunatnes darbinieks, kurš strādā ar konkrēto jauniešu grupu, var nākt talkā – palīdzēt atrast īstos, sajūtu raksturojošos vārdus, palīdzēt ieklausīties sevī un izprast patiesās jūtas, palīdzēt apzināties, kur emocijas ir sakrājušās, un piedāvāt tehnikas, kā ar emocijām vislabāk tikt galā. Sportā? Mākslā? Sarunās? Mūzikā? Cik cilvēku, tik paņēmienu. Lai atrastu savu metodi, kas vislabāk “pārstrādā” negatīvās emocijas, atliek mēģināt dažādus ceļus, līdz ieraugām īsto.

Pieredzes stāsts

10 nodarbību dienas 3 mēnešu garumā

Biruta Jantona, Marianna Snapaite, Iveta Leja-Andersone – Liepājas cietuma Resocializācijas daļā strādājošas inspektores un psiholoģe - 2013. gadā Liepājas cietumā īstenoja ESF projekta “Šķeļot viļņus” ietvaros izveidoto neformālās izglītības programmu “Emocionālais es, emocionālie citi”. Tā mērķis bija īstenot ieslodzītajiem jauniešiem atbilstošu un kvalitatīvu neformālās izglītības programmu, veicinot viņu kompetences emocionālās inteliģences jomā un jaunu izglītības pieeju iesakņošanas ieslodzījuma vietu vidē. Projekta uzdevums bija veidot dalībnieku prasmes strādāt komandā, uzņemties atbildību par savu dzīvi, veicināt jaunas vērtību sistēmas izveidi, jaunu uzvedības (rīcības) modeļu izstrādi. Ar aktīvu JSPA virzību un līdzdalību programmas vadītājas izveidoja program-

mas saturu, ņemot vērā ieslodzīto jauniešu aktuālās vajadzības resocializācijas jomā.

“Ja jaunieši ieslodzījumu vietās nemāk tikt galā ar savām emocijām, ir lielāka nosliece depresijai, domām par pašnāvību, agresīvai un deviantai uzvedībai vai arī lielāks risks pēc ieslodzījuma atkal nokļūt uz noziedzīga ceļa. Strādājot ar jauniešiem ieslodzījuma vietā, redzējām, cik svarīga ir šī tēma, tādēļ jau pirms vairākiem gadiem tapa projekta ideja, kuru īstenojām un joprojām izmantojam ikdienas darbā ar ieslodzītajiem.

Projekta laikā apmācības ar jauniešiem ieslodzījumā notika apmēram trīs mēnešus. Reizi nedēļā visas dienas garumā tikāmies ar jauniešiem, un ar dažādu neformālās izglītības metožu palīdzību jaunieši apguva prasmes tikt galā ar savām un citu emocijām. Kopā jauniešiem bija 10 šādas nodarbību pilnas dienas. Atceros, sākums bija diezgan grūts, jo jauniešiem bija grūti atraisīties un dalīties vienam ar otru savās emocijās. Uz apmācību otru pusi grupa “atvērsās”. Viens puisis sāka detalizēti stāstīt, cik patiesībā slikti viņš jūtas un kādas emocijas viņā iemājojušas. Tas viss kopumā iedrošināja arī pārējos grupas dalībniekus atklātāk paust to, ko katrs jūt un domā, kas šiem jauniešiem bija diezgan neierasti, jo līdz šim ikdienā nostiprinājies priekšstats, ka nevienu neinteresē viņu jūtas un domas, kā arī – nevienam nevar uzticēties.

Ir aizritējuši vairāki gadi pēc projekta. Praktiski visi grupas dalībnieki pašlaik ir brīvībā.

Arī mēs, projekta īstenotājas, daudz ieguvām no šī projekta. Redzot pārsteidzoši labos rezultātus, tika ņemtas par paraugu neformā-

lās izglītības metodes, kuras tika iekļautas vēl citas resocializācijas programmas saturā, kas tika izveidota un kopš 2015. gada tiek regulāri vadīta grupās visos Latvijas cietumos visām vecuma grupām,” projekta pieredzē dalās Iveta Leja – Andersone.

“Jauniešiem, kas nonākuši nepatīkšanās ar likumu, šis atbalsts ir jo vairāk nepieciešams, jo to atbalstu, ko citi jaunieši saņem mājās un skolā, šie jaunieši nesaņem nemaz vai saņem formā, kas nav pielāgota viņu uztverei vai vajadzībām. Tieši tāpēc jaunatnes darbiniekiem un speciālistiem, kas strādā vai plāno strādāt ar jauniešiem ieslodzījuma vietās, būtu svarīgi saprast, kas notiek ar jauniešiem šajā dzīves posmā, un būt spējīgiem to paskaidrot pašam jauniešim.

2017.gadā Portugālē veiktais pētījums parāda, ka grūtības ar emociju regulāciju ir pamatiemesls pārkāpumiem ieslodzījuma vietās. Pētījums arī aktualizē vajadzību pēc emociju un uzvedības vadības moduļiem ieslodzījumā esošo personu atbalsta programmas, kas palīdzētu mazināt pārkāpumu skaitu un sniegtu atbalstu ieslodzīto personu resocializācijas procesā.”*

*Brazão, N., Rijo, D., Salvador, M. d. C., & Pinto-Gouveia, J. (2017, October 26). Promoting Emotion and Behavior Regulation in Male Prison Inmates: A Secondary Data Analysis From a Randomized Controlled Trial Testing the Efficacy of the Growing Pro-Social Program. Law and Human Behavior. Advance online publication. <http://dx.doi.org/10.1037/lhb0000267>

7 Latvijas pašvaldības iesaistījušās Eiropas projektā, lai stiprinātu darbu ar jaunatni savā novadā

Kintija Bulava,
JSPA

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA), turpinot pagājušajā gadā uzsāktu stratēģiskās partnerības projektu „Europe Goes Local: Supporting Youth Work in Municipal Level”, ir uzsākuši īstenot starptautiskas apmācības 4 modeļu ietvaros, iesaistot tajās septiņas Latvijas pašvaldības: Liepājas pilsētas, Viļānu, Beverīnas, Vecumnieku, Valkas, Jēkabpils un Salacgrīvas novadu pašvaldības.

Šogad projektā iesaistīto pašvaldības pārstāvju atziņas pēc pirmajām apmācībām

Beverīnas novads

“Lielākie ieguvumi pēc apmācībām: iedvesma, jaunas idejas, pārliecība, ka lielāko daļu ideju tiešām var realizēt! Tajā pašā laikā ir atrasts arī fokuss, uz ko ir jāstrādā vispirms, kas varētu būt arī katalizators pārējo ideju realizācijai. Mūsu gadījumā tā ir komunikācijas uzlabošana ar mūsu novada jauniešiem,” pirmajās pārdomās pēc apmācībām dalās **Ilze Ozola**, Beverīnas novada jau-

natnes lietu speciāliste. “Beverīnas novads šajā ilgtermiņa projektā vēlējās iesaistīties, jo jaunatnes joma līdz šim darbojusies “kā “klībs zirgs”, kaut arī Beverīnas novada pašvaldība vienmēr ir atbalstījusi jaunatnes jomu. Ir izveidoti divi jauniešu centri, piešķirts budžets, vienmēr arī bijusi iekļauta darba vieta jaunatnes lietu speciālistam. Iesaistoties projektā, vēlamies uzziņāt, kā uzlabot darbu ar jauniešiem. Jaunieši ir mūsu nākotne. Apzināties – cik daudz viņos ieguldīsim, tāda arī būs mūsu nākotne.”

Jēkabpils novads

“Ir kļuvis skaidrs, ka situācija pašvaldībā ir ļoti dažāda, taču ir arī kopīgas problēmas. Šī nedēļa apmācībās bijusi radošām pārdomām bagāta. Pateicoties apmācībām, esam jau izvirzījuši konkrētus mērķus, ko vēlamies sasniegt, un laiks spert pirmos soļus to virzienā. Liels

prieks par satiktajiem projekta partneriem un apmācību vadītājiem. Jūtams liels atbalsts. Arī piesaistīta eksperta sniegtā informācija bija ļoti noderīga ne tikai darbam ar jaunatni. Jācer, ka projektā uzsāktu ceļu izdosies veiksmīgi arī turpināt,” uzreiz pēc apmācībām pirmajos iespaidos dalās **Kaspars Sēlis**, Jēkabpils novada sabiedrisko attiecību speciālists. Arī viņa kolēģe **Jurgita Bareika**, Jēkabpils novada Jaunatnes lietu speciāliste, piekrīt, ka šīs apmācības bijušas “liels tīklošanās pasākums un aizsākums savstarpējai sadarbībai arī turpmāk”.

Jēkabpils pašvaldības mērķis daļai projektā ir veicināt darba ar jaunatni kvalitātes uzlabošanu Jēkabpils novadā. Projekta ietvaros pašvaldība ir izvirzījusi divas prioritātes: mobilo un efektīvu darbu ar jaunatni visa Jēkabpils novada teritorijā, kā arī jauniešiem saistoša piedāvājuma izstrāde un ieviešana. “No projekta mēs sagaidām atbalstu no dažādu jomu speciālistiem, reālu un konstruktīvu skatījumu no malas, pieredzes apmaiņu ar citiem Latvijas novadiem par to, kā tajos tiek organizēts darbs ar jaunatni,” atzīst J. Bareika.

“Jaunatnes lietu speciālista amats Jēkabpils novadā ieviests nesen, tādēļ šī ir lieliska iespēja smelties iedvesmu jau konkrēta rīcības plāna izstrādei, kā arī saņemt vērtīgus padomus no projekta partneriem,” pauž K. Sēlis.

Salacgrīvas novads

“Ir neizsakāms gandarījums, ka esam to septiņu pašvaldību skaitā, kurās norisināsies projekta “Darba ar jaunatni kvalitātes celšana pašvaldībā” aktivitātes. Pirmajās apmācībās esam izzinājuši esošās situācijas darbā ar jaunatni novados, definējuši aktuālās jomas, kā arī profesionālu ekspertu un mentora vadībā izstrādājuši darba plānu. Vērtīgi bija iepazīties ar citu pašvaldību labās prakses piemēriem, iepazīties ar savas jomas profesionāliem speciālistiem un nodibināt kontaktus, kas palīdzēs veidot kopīgu sadarbību,” pirmajos iespaidos pēc apmācībām dalās **Liene Eglīte**, Salacgrīvas novada jaunatnes iniciatīvu centra „BĀKA” vadītāja.

Salacgrīvas novada pašvaldība šajā projektā iesaistījās, jo vēlējas uzlabot darbu ar jaunatni kvalitāti, veicināt un nodrošināt saskaņotu darbību jaunatnes politikas īstenošanā, īstenojot plānveida ilgtermiņa darbu ar jaunatni un pilnveidojot darbu ar jaunatni sistēmu Salacgrīvas novadā.

“Salacgrīvas novada jaunatnes politikas attīstības programmas 2010. – 2014. gadam” statuss beidzies jau 2014. gadā. Pašreiz atsevišķas sadaļas par darbu ar jaunatni integrētas pašvaldības attīstības programmā “Salacgrīvas novada attīstības programma 2015. – 2021”. Saskaņā nepieciešamību veikt darbu ar jaunatni izvērtējumu pašvaldībā, uz kuru pamatojoties, izstrādāt rīcības virzienus darba ar jaunatni attīstīšanai.

Lai uzlabotu darbu ar jaunatni visā novadā vienmērīgi un veicinātu regulāru informācijas apmaiņu, nepieciešams izveidot novadu aptverošu sistēmu sadarbībai ar jauniešiem (katrā pagastā vai lielākā apdzīvotā vietā apzināt koordinatore sadarbībai). Gan augstākminētajos jautājumos, gan citās jomās, kuras esam izvirzījuši kā pilnveidojamas novadā, piemēram, brīvprātīgā darba sistēmas izveide, finansējuma piesaiste izsludinātajos projektu konkursos “Jaunatnes politika valsts programmā” un “Erasmus+: Jaunatne darbībā”, kurus Latvijā administrē JSPA, ļoti būtiskas būtu jaunatnes jomas ekspertu konsultācijas un vadība pozitīvu pārmaiņu veicināšanai,” pozitīvajos ieguvumos, kurus saskata, piedaloties šajā ilgtermiņa projektā, dalās L. Eglīte.

Valkas novads

“Apmācības deva iespēju paskatīties, kā darbs ar jaunatni tiek veikts citās pašvaldībās. Pārsteidzoši - it kā visi darām vienu darbu, bet katra pašvaldība ir atradusi kādu sev īpašu un vienlaikus arī atšķirīgu veidu un metodes, kā to īstenot. JSPA organizētās apmācības man deva iespēju paskatīties uz savu darbu no malas – saprast, kas ir tas, kas jāmaina, kas jāuzlabo vai jāievieš, kā arī ieguvu ļoti lielu iedvesmas devu iet un darīt,” stāsta **Romina Meļņika**, Valkas novada jaunatnes lietu speciāliste.

Valkas novada speciālistes – R. Meļņika un **Baiba Čapiņa**, jaunatnes brīvā laika organizatore Multifunkcionālajā jaunatnes iniciatīvu centrā – uzskata, ka dalība šajā stratēģiskās partnerības ilgtermiņa projektā dod iespēju sakārtot jaunatnes jomu pašvaldībā ne vien ceļot darba kvalitāti, bet arī vairojot sapratni par darbu ar jaunatni nozīmi un nepieciešamību lēmumu pieņemēju un sabiedrības acīs.

Vecumnieku novads

“Ļoti vērtīgi bija redzēt un dzirdēt citu pašvaldību pieredzi, apmācību laikā apmācību vadītājas motivēja iesaistīt savā grupā pašvaldības deputātu, kas arī izdevās. Lai gan jauniešu aptauju jau novadā esam veikuši, tomēr nodarbības par pētījumu veikšanu noderēs nākotnē. Vislielākais ieguvums ir kontaktu tīkls, kuru ieguvu un caur kuru varu sazināties un sadarboties ar visiem projekta dalībniekiem, kuriem ir dažāda pieredze darbā ar jaunatni,” pēc pirmajām projekta apmācībām iespaidos dalās **Andris Kāposts**, biedrības “Jaunatne smaidam” Vecumnieku novada jaunatnes darbinieks.

Vecumnieku novadā pašvaldība jau otro gadu darbu ar jaunatni deleģē biedrībai “Jaunatne smaidam”. “Darbs ar jaunatni deleģējuma līguma ietvaros ir sevišķi sarežģīts

un savdabīgs, tādēļ pašvaldība un biedrība saprata, ka dalība JSPA īstenotajā projektā palīdzētu nostiprināt darbu ar jaunatni prioritātes, kā arī paplašināt biedrības un pašvaldības izpratni par darbu ar jaunatni,” stāsta A. Kāposts.

Viļānu novads

“Balstoties uz semināra laikā iegūto informāciju un zināšanām, kā arī citu pašvaldību pieredzes stāstiem, esam apzinājušas esošo situāciju darbā ar jaunatni Viļānu novada pašvaldībā, noteikušas prioritātes un definējušas veicamos uzdevumus turpmākai darbībai projektā. Apmācību laikā esam guvušas arī jaunus kontaktus lokālu sadarbību īstenošanai. Paredzam, ka tie būs ļoti noderīgi turpmākajā darbā,” pirmajos iespaidos pēc pirmajām projekta ietvaros JSPA organizētajām apmācībām dalās Viļānu novada speciālistes: Attīstības, plānošanas un informācijas nodaļas vadītāja **Iveta Piziča**, Izglītības un kultūras lietu speciāliste **Inga Morozova**, projektu vadītāja **Karmena Kotāne**. Ekspertes atzīst, ka Viļānu novada pašvaldībā nav attīstīts darbs ar jauniešiem, kā arī nav jaunatnes lietu speciālista, tādēļ, iesaistoties šajā projektā, pašvaldība ir apņēmusies panākt darbu ar jaunatni kvalitātes celšanu pašvaldības darbā.

JSPA – vadošais sadarbības partneris darba ar jaunatni attīstībai

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA) ir dibināta 1999. gadā. Tā ir Izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras mērķis ir veicināt jauniešu aktivitāti un mobilitāti, līdzdalību jaunatnes brīvprātīgā darba, neformālās izglītības un jaunatnes informācijas programmās un projektos, kā arī veicināt jauniešu neformālo izglītību saistībā ar mūzikglītību.

JSPA sniedz jauniešiem un jaunatnes jomā strādājošajiem iespējas rakstīt projektus, izplata informāciju par jauniešu un jaunatnes darbinieku iespējām Eiropā, veicina pieredzes apmaiņu un nodrošina konsultācijas par projektu rakstīšanu.

Kādas iespējas piedāvājam?

Erasmus+

“Erasmus+: Jaunatne darbībā”

Eiropas Savienības programma, kurā jauniešiem vecumā no 13 līdz 30 gadiem jaunatnes darbiniekiem un citām personām, kas iesaistītas darbā ar jaunatni, sadarbojoties ar ārvalstu partneriem, ir iespēja iegūt jaunas kompetences un pieredzi, pašiem veidojot un īstenojot projektus. Programmas “Erasmus+: Jaunatne darbībā” projekti galvenokārt tiek īstenoti, izmantojot neformālās izglītības metodes.

REGULĒŠUNA TAVĀ NĀKOTNĒ

“PROTI un DARI!”

Projekta “PROTI un DARI!” (Nr. 8.3.3.0/15/I/001) mērķis ir attīstīt jauniešu vecumā no 15 līdz 29 gadiem (ieskaitot), kuri nemācās, nestrādā, neapgušot arodu un nav reģistrēti Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA) kā bezdarbnieki, prasmes un veicināt viņu iesaisti izglītībā, tai skaitā aroda apguvē pie amata meistara, NVA vai Valsts izglītības attīstības aģentūras īstētajos Jauniešu garantijas projektu pasākumos vai NVA īstētajos aktīvajos nodarbinātības vai preventīvajos bezdarba samazināšanas

pasākumos, kā arī nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā.

IZM Jaunatnes politikas valsts programma

Vērsta uz valsts, pašvaldību, jaunatnes organizāciju un biedrību, kas veic darbu ar jaunatni, mērķtiecīgu sadarbību, lai radītu labvēlīgu vidi jauniešu pilnvērtīgai un vispārīgai attīstībai.

eTwinning

Eiropas skolu sadarbības tīkls, daļa no “Erasmus+”, kura mērķis ir veicināt izglītības iestāžu sadarbību, izmantojot projektu kā metodi mācību procesā, nodrošinot kompetenču pieeju izglītībā, kā arī veicinot skolotāju tālākizglītību informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) jomā.

eurodesk

Eurodesk

Eiropas informācijas tīkls jauniešiem, kas darbojas 34 Eiropas valstīs, atbild uz jauniešu jautājumiem par un ap Eiropu, kā arī informē par jauniešu iespējām Eiropā.

Ilgtermiņa projekti

“Jaunatne par cilvēktiesībām!”

Projekta mērķis ir radikalizācijas novēršana un demokrātisko vērtību, pamattiesību, starpkultūru sapratnes un aktīvas pilsonības veicināšana, izmantojot izglītošanu cilvēktiesību jomā (*human rights education*).

“Kvalitātes celšana savā pašvaldībā”

Projekta mērķis ir veicināt kvalitāti darbā ar jaunatni pašvaldībās.

“Būt kopā”

Projekta mērķis ir veicināt sociālo iekļaušanu, palielinot organizāciju skaitu, kuras izmanto programmas “Erasmus+: Jaunatne darbībā” iespējas iekļaujošu projektu īstenošanā.

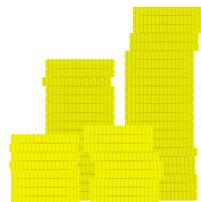
“Starptautiski projekti jaunatnes jomā kā instruments darbā ar jauniešiem NEET situācijā”

Projekta mērķis ir veicināt izpratni par sistemātisku pieeju darbā ar jauniešiem NEET situācijā programmu “Erasmus+: Jaunatne darbībā” un “Solidaritātes Korpusu” ietvaros.

“Augstākā izglītība darba ar jaunatni jomā”

Projekta mērķis ir attīstīt starpkultūru kompetenci un veicināt neformālo mācīšanos augstākās izglītības jomā.

Pieejamais finansējums projektu īstenošanai 2018. gadā

“Erasmus+: Jaunatne darbībā” 3 189 347 €

1. Pamatdarbības projektiem	2 152 969 €* (Jauniešu apmaiņas, Brīvprātīgā darba un Jaunatnes darbinieku mobilitātes projekti)
2. Pamatdarbības projektiem	593 165 € (Stratēģiskās partnerības projekti jaunatnes jomā)
3. Pamatdarbības projektiem	108 998 € (Strukturētais dialogs: jauniešu un jaunatnes politikas veidotāju tikšanās projekti)
4. Starptautiskām apmācībām	334 215 €

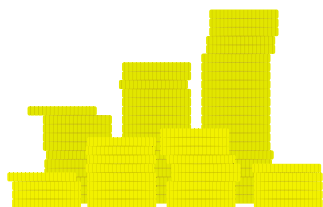
Projektu pieteikumu iesniegšanas termiņi

Līdz 15. februāra plkst. 13:00

Līdz 26. aprīļa plkst. 13:00

Līdz 4. oktobra plkst. 13:00

*Norādītas plānotās summas. Gada laikā, līdz ar Eiropas Solidaritātes korpusa ieviešanu, tās var mainīties, ievērojot Eiropas Komisijas nosacījumus.

Projektā “PROTI un DARI!” 8 999 975,19 €

(līdz 2018. gada decembrim)

Kā iesaistīties projektā?

Pašvaldības, kuras vēl nav noslēgušas sadarbības līgumu ar JSPA par projekta īstenošanu, aicinātas sazināties ar Raiti Imšu, JSPA Struktūrfondu daļas vadītāju (tālrunis: 67356248; e-pasts: raitis.imsa@jaunatne.gov.lv).

IZM Jaunatnes politikas valsts programma 589 000 €

Vēlies īstenot projektu?

Aicinām sazināties ar Jāni Driginu, JSPA Projektu vadības un uzraudzības daļas projektu koordinatoru (tāl. nr. 67356253; e-pasts: janis.drigins@jaunatne.gov.lv).

Ilgtermiņa projekti un apmācības

Vēlies iesaistīties JSPA īstenotajos ilgtermiņa projektos?

Aicinām sazināties ar Vladislavu Šķēli, JSPA Starptautiskās sadarbības un atbalsta daļas vadītāju (tāl.nr. 67358069; e-pasts: vladislava.skele@jaunatne.gov.lv).

Starptautiskas apmācības

JSPA aicina jauniešu līderus, jaunatnes jomā strādājošos (jaunatnes lietu speciālistus, jaunatnes politikas veidotājus, sociālos darbiniekus, NVO sektorā darbojošos jaunatnes jomas speciālistus) piedalīties starptautiskās apmācībās. Vidēji ik gadu JSPA dod iespēju papildināt savas zināšanas starptautiskā vidē ap 300 speciālistu. Dalība starptautiskajās apmācībās ir bez maksas. JSPA ar Eiropas Komisijas atbalstu sedz ceļa, uzturēšanās, ēdināšanas un apdrošināšanas izdevumus. Dalībniekiem jānodrošina līdzmaksājums 28,46 eiro apmērā.

Ar aktuālajiem apmācību
piedāvājumiem var iepazīties šeit:
jaunatne.gov.lv/lv/apmacibas

Maini dzīvi
domā plašāk

PROJEKTU VEIDI

KAS TAS IR?

Jauniešu apmaiņas projekti

Iespēja savā valstī uzņemt jauniešus no citām valstīm vai doties uz kādu citu valsti, lai piedalītos ar citu jauniešu grupu kopīgi izstrādātā projektā par pašu izvēlētu tēmu.

Jaunatnes darbinieku mobilitātes projekti

Iespēja jaunatnes darbiniekiem attīstīt profesionālās prasmes un iemaņas. Aktivitāšu rezultātā sagaidāms, ka jaunatnes darbinieki labāk spēs darboties savas mērķa grupas interesēs, būs gatavi integrēt jaunas metodes un prakses darbā ar jauniešiem, gūs plašāku izpratni par darbu ar jaunatni citās valstīs, veidos sadarbības projektus ar ārvalstu partneriem. Aktivitātes formātu var pielāgot grupas vajadzībām, piemēram, tas var būt starptautisks seminārs, apmācību kurss, kontaktu veidošanas seminārs, ēnošana, studiju vizīte vai cits. Visas aktivitātes organizē projektā iesaistītās organizācijas.

Stratēģiskās partnerības inovāciju atbalstam

Iespēja sadarboties dažādu sektoru organizācijām, lai ieviestu inovatīvas pieejas jaunatnes darbā, risinātu jauniešiem aktuālas problēmas, uzlabotu jaunatnes darba kvalitāti. Projekta laikā tiek radīti jaunatnes jomai nozīmīgi rezultāti, piemēram, inovatīva jaunatnes darba metodoloģija, pētījums par jaunatnes jomu, IT rīki jaunatnes darbā u.c.

Stratēģiskās partnerības labās prakses apmaiņai

Iespēja organizācijām attīstīt un stiprināt sadarbības tīklus, paaugstināt kapacitāti darbībai starptautiskā līmenī, apmainīties ar idejām, praksēm un metodēm jaunatnes darbā.

Starptautiskās jauniešu iniciatīvas

Iespēja jauniešiem, izmantojot savu iniciatīvu, īstenot savas idejas, būt tieši un aktīvi iesaistītiem projekta plānošanā un īstenošanā. Īstenojot jauniešu iniciatīvu, jauniešiem ir iespēja risināt vietējās kopienas problēmas, kā arī diskutēt par viņu izvēlētu tēmu, veicinot jauniešu aktivitāti, uzņēmīgumu un sociālo atbildību.

Strukturētais dialogs: jauniešu un jaunatnes politikas veidotāju tikšanās projekti

Iespēja veicināt jauniešu līdzdalību sabiedrībā un sekmēt diskusijas par strukturētā dialoga tēmām un prioritātēm, kā arī par jaunatnes politiku. Projektā jaunieši var diskutēt par izvēlētām tēmām, gan savstarpēji, gan ar lēmumu pieņēmējiem, ekspertiem un jaunatnes jomas politiķiem, lai gūtu jaunatnes politikas veidošanai noderīgas atziņas.

MOBILITĀTES
PROJEKTI

STRATĒGISKĀS PARTNERĪBAS
PROJEKTI

ATBALSTS
POLITIKAS
REFORMAI

Aktuālākā informācija, citi svarīgi kritēriji un informācija par finansēšanas noteikumiem pieejama programmas „Erasmus+” vadlīnijās, kas publicētas Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras tīmekļa vietnē www.jaunatne.gov.lv

Kas var iesniegt projektu?

Pašvaldības, valsts un pašvaldības iestādes, nevalstiskās organizācijas, neformālās jauniešu grupas (ar likumisko pārstāvi), Eiropas līmeņa organizācijas, kas aktīvi darbojas jaunatnes jomā, sociālie uzņēmumi, sociāli atbildīgie uzņēmumi, reģionu asociācijas.

Kas var piedalīties projektā?

Jaunieši vecumā no 13 līdz 30 gadiem. Katrai nacionālajai jauniešu grupai vismaz viens grupas līderis, kurš ir vismaz 18 gadus vecs.

Kas var iesniegt projektu?

Pašvaldības, valsts un pašvaldības iestādes, nevalstiskās organizācijas, neformālās jauniešu grupas (ar likumisko pārstāvi), Eiropas līmeņa organizācijas, kas aktīvi darbojas jaunatnes jomā, sociālie uzņēmumi, sociāli atbildīgie uzņēmumi, reģionu asociācijas.

Kas var piedalīties projektā?

Personas, kas strādā jaunatnes jomā (jaunatnes darbinieki, mentori, atbalsta personas, jauniešu līderi, sociālie darbinieki utt.). Dalībniekiem nav vecuma ierobežojuma.

Kas var iesniegt projektu?

Izglītības iestādes, nevalstiskās organizācijas, uzņēmumi, valsts un pašvaldību iestādes, tirdzniecības palātas, arodbiedrības, pētījumu institūti, fondi, apmācību centri, kultūras iestādes, bibliotēkas, karjeras centri, neformālās jauniešu grupas (ar likumisko pārstāvi) u.c.

Kas var piedalīties projektā?

Dažādu nozaru organizācijas, to pārstāvji un jaunieši. Dalībniekiem nav vecuma ierobežojuma.

Kas var iesniegt projektu?

Izglītības iestādes, nevalstiskās organizācijas, uzņēmumi, valsts un pašvaldību iestādes, tirdzniecības palātas, arodbiedrības, pētījumu institūti, fondi, apmācību centri, kultūras iestādes, bibliotēkas, karjeras centri, neformālās jauniešu grupas (ar likumisko pārstāvi) u.c.

Kas var piedalīties projektā?

Organizācijas, to pārstāvji un jaunieši. Dalībniekiem nav vecuma ierobežojuma.

Kas var iesniegt projektu?

Izglītības iestādes, nevalstiskās organizācijas, uzņēmumi, valsts un pašvaldību iestādes, tirdzniecības palātas, arodbiedrības, pētījumu institūti, fondi, apmācību centri, kultūras iestādes, bibliotēkas, karjeras centri, neformālās jauniešu grupas (ar likumisko pārstāvi).

Kas var piedalīties projektā?

Jaunieši vecumā no 13 līdz 30 gadiem. Projektā var iesaistīt atbalsta personu, kas sniedz atbalstu jauniešiem projekta sagatavošanā, īstenošanā un izvērtēšanā. Ja projektā piedalās nepilngadīgi jaunieši, atbalsta persona ir jāiesaista obligāti.

Kas var iesniegt projektu?

Nevalstiskās organizācijas, Eiropas līmeņa jaunatnes organizācijas, pašvaldības un pašvaldību iestādes.

Kas var piedalīties projektā?

Jaunieši vecumā no 13 līdz 30 gadiem. Projektā iesaistītajiem lēmumu pieņēmējiem/ekspertiem nav vecuma un ģeogrāfiskā ierobežojuma.

Dalībnieku skaits: katrā nacionālajā grupā ir jābūt vismaz 4 jauniešiem, kopā apmaiņā – 16 līdz 60 dalībniekiem (neskaitot grupu līderus). Visiem dalībniekiem jādzīvo valstī, kurā atrodas to nosūtītāja vai saņēmēja organizācija.

Projekta ilgums: no 3 līdz 24 mēnešiem.

Apmaiņas ilgums: no 5 līdz 21 dienai (neskaitot ceļā pavadīto laiku).

Projektā jāpiedalās vismaz vienai organizācijai no Latvijas, vismaz vienai organizācijai no Programmas valsts* vai ES kaimiņvalsts**, apmaiņai jānotiek kādā no projektā iesaistītajām valstīm.

Dalībnieku skaits: kopā aktivitātē jābūt 1 līdz 50 dalībniekiem (ieskaitot apmācītājus, apmācību fasilitatorus, ja nepieciešams). Visiem dalībniekiem jādzīvo valstī, kurā atrodas to nosūtītāja vai saņēmēja organizācija.

Projekta ilgums: no 3 līdz 24 mēnešiem.

Projekta aktivitātes (apmācību kurss, seminārs, utt.) ilgums: no 2 dienām līdz 2 mēnešiem (neskaitot ceļā pavadīto laiku). Projektā jāpiedalās vismaz vienai organizācijai no Latvijas, vismaz vienai organizācijai no Programmas valsts* vai ES kaimiņvalsts**, aktivitātei jānotiek kādā no projektā iesaistītajām valstīm.

Dalībnieku skaits nav ierobežots.

Projekta ilgums: no 6 līdz 36 mēnešiem.

Projektā jābūt iesaistītām vismaz divām organizācijām no vismaz divām Programmas* valstīm.

Projekti ir vērsti uz sadarbību starp organizācijām no Programmas* valstīm, taču var iesaistīties arī organizācijas no pasaules valstīm, ja to dalība projektā nes būtisku pievienoto vērtību. Projekta aktivitātēm jānotiek projektā iesaistītajās valstīs.

Dalībnieku skaits nav ierobežots.

Projekta ilgums: no 6 līdz 36 mēnešiem.

Projektā jābūt iesaistītām vismaz divām organizācijām no vismaz divām Programmas* valstīm.

Projekti ir vērsti uz sadarbību starp organizācijām no Programmas* valstīm, taču var iesaistīties arī organizācijas no pasaules valstīm, ja to dalība projektā nes būtisku pievienoto vērtību. Projekta aktivitātēm jānotiek projektā iesaistītajās valstīs.

Dalībnieku skaits nav ierobežots.

Projekta ilgums: no 6 līdz 36 mēnešiem.

Projektā jābūt iesaistītām vismaz divām organizācijām no vismaz divām Programmas* valstīm.

Projekti ir vērsti uz sadarbību starp organizācijām no Programmas* valstīm, taču var iesaistīties arī organizācijas no Partnervalstīm, ja to dalība projektā sniedz būtisku pievienoto vērtību. Projekta aktivitātēm jānotiek projektā iesaistītajās valstīs.

Dalībnieku skaits: vismaz 30 cilvēku.

Projekta ilgums: no 3 līdz 24 mēnešiem.

Projekts var īstenot nacionālā, kā arī starptautiskā mērogā. Starptautiskus projektus iespējams veidot ar Programmas* valstīm un ar ES kaimiņvalstīm**.

Starptautiskā projektā jābūt iesaistītām vismaz divām organizācijām no vismaz divām valstīm, no kurām viena ir no Programmas* valsts. Projekta aktivitātēm jānotiek projekta iesniedzēja valstī.

* Eiropas Savienības (ES) dalībvalstis, citas programmas valstis, kas nav ES (Bijusī Dienvidslāvijas Republika Maķedonija, Islande, Lihtenšteina, Norvēģija, Turcija).

** Austrumu partnerības valstis, Dienvidu Vidusjūras reģiona valstis, Rietumu Balkānu valstis un Krievijas Federācija.

20
18

AT NE

